

VIENTYBE

LIETUVNINKU

Literatūros, mokslo ir politikos nedėlinis laikraštis.

— ISZLEIDŽIAMAS —

Jūzo Paukszočio,

METAS DWYLIKHTAS

PLYMOUTH, LUZ. CO. PA. U. S. AMERICA.

1897 m.

TURINYS.

A. Ižengtiniai straipsniai.

apie įvairius bėgančius lietuvių reikalus — kiekviename numeryje.

B. Isz Lietuvos

Korespondencijos isz įvairių Lietuvos vietų — kiekviename numeryje.

C. Isz kitur.

Visokios žinios isz Suvienytų Vaslijų ir kitų svieto szalių — kiekviename numeryje.

D. Dalis darbu.

Apie darbus įvairiose vietose Amerikoje — kiekviename numeryje.

E. Žinios isz Amerikos.

Isz visų szalių — kiekviename numeryje.

F. Isz lietuviszkųjų dirvu Amerikoje.

Korespondencijos isz įvairių Amerikos vietų apie lietuvių reikalus — kiekviename numeryje.

G. Eiles.

<i>Bitinėlis.</i> Iszleistuvės	1.	15
<i>A. Kamaitis.</i> Tikyba mergaitės	1.	182
<i>A. Gužutis.</i> Pavasaris	1.	194
<i>Vaikas.</i> Baumė	1.	217, 229, 241, 253, 266, 277, 290, 301, 313, 325, 338, 350, 361, 374, 386, 397, 411, 422, 434, 446.
Dionizo Poszkos rasztai	1.	349, 360, 374, 385
Dainos.	1.	276, 312, 324
<i>V. Kapsas.</i> Joannos atsisveikinimas	1.	565
Eilės Pranciszkaus Sekupasakos	1.	395, 408, 419, 431, 441, 454, 466, 479, 492, 501, 515, 540, 551, 565, 578, 589

H. Istorija.

<i>Glinda.</i> Senovės liekanos	1.	93
<i>Dr. Edm. Veckeustedq</i> Mythai, pasakos ir legendos Žemaičių	1.	181, 195, 207, 217, 229, 242, 253, 266, 277, 290, 301, 314, 325, 338, 350, 361, 386, 398, 422, 435, 447, 470, 482, 506, 519, 542, 555, 590, 603, 615
Finikijonys	1.	370
<i>Ūsis.</i> Prusų Lietuva	1.	259, 272, 284, 295, 308, 321
Karė su Cimbrais ir Teutonais	1.	347

I. Moksliszki rasztai.

Kiek apie elektriką	1.	
Gamta ir pagelba mediciniszka	1.	
Ekonomiszka vertė apszvietos	1.	
Apie termometrus arba szilumamierius	1.	1
Apie skrusdes	1.	262, 271
<i>Griežlė.</i> Apszvieta ir iszauklejimas	1.	401
Saulės spinduliai ir ligas gimdanczios bakterijos	1.	503
Pirmiausia kalba žmonijos	1.	28

K. Beletristiszki rasztai.

Turtas ir laimė	1.	11, 24, 36, 48, 60, 73, 84, 98, 108, 120, 133, 145, 157, 169, 179, 193, 205, 214, 227, 239, 251, 264, 274, 288, 299, 310, 322, 336, 347
Kalninė Jieva	1.	18
<i>Jonas Grinius.</i> Nigilistai. Tragedija trijose veikmėse	1.	26, 38, 50, 62, 75, 86, 99, 110.
— Susivienijimas Lietuvos su Lenkija. Drama.	1.	446, 459, 469, 482, 495, 506, 531, 542, 554, 566, 578, 589, 601, 614, 627
Nupūlimas Europos	1.	122, 134, 147, 158, 170, 183
Puszcioje	1.	357
<i>Szatrijos Ragana.</i> Paveikslėlis isz gyvenimo	1.	380
<i>E. Belamy.</i> Isz praitės 2000—1887 m.	1.	358, 371, 384, 396, 409, 420, 433, 445, 457, 467, 480, 494, 504, 517, 530, 540, 553, 564, 577, 588, 599, 612, 626
Atsitikimas Karpatūse	1.	406, 417
Ickaus užraszas	1.	552
Kaip sodiečiai į burtus fiki	1.	575
Prie ko atveda degtinė	1.	611

L. Ivairus rasztai.

<i>J. P. R.</i> Mano jaunystė	1.	7
<i>Pelėda.</i> Peržyalga — kiekviename numeryje iki 27 No.		
Reikalai „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“	1.	9, 21, 35, 47, 60, 81, 106, 131, 143, 155, 176, 213, 225, 237, 288, 370, 406, 540, 563, 587, 597, 610.
<i>P. Zambrukas.</i> Musų kankintiniai	1.	165
— Musų laikraszcziai	1.	10
— Ateivių namo reikale	1.	153
Medžioklės kuningaicszczio Vlad. Jaugaliaus	1.	20
Naujos paziuros ant tikėjimiszkos iszpažinties Maskolijoje	1.	28
Degtinės monopolis Prancuzijoi	1.	24
<i>P. Žiemkintis.</i> Svarbiausias musų reikalas	1.	31
— Reikale liet. spaustuvės Tilžėje.	1.	105
<i>P. Mikolainis.</i> Atsilėpimas kun. A. Milukui	1.	36
Apszvieta kaimiečių Szvedijos ir norvegijos	1.	36
<i>Skaitytajas.</i> Naujos nūmonės delegatkos	1.	45
<i>P. Pelėda.</i> Atsilėpimas kun. A. Burbai	1.	47
<i>Dzukas.</i> Na ir vėl naujas klausymas	1.	56
— Ko mums truksta	1.	249
— Kas mums kenkia	1.	287
<i>Philantropās.</i> Užmanymas	1.	58
<i>Pažystamas Trupinėlio.</i> Jaunūmenės dvase	1.	69
— Jaunūmeniszkos linksmybės	1.	129
— Musų norai	1.	141
— Musų užmanymai	1.	154

— Daugel kalbame mažai veikiame	1. 261	Pikčiausias žmonijos neprietelius	1. 480
— Apie mūsų laikraszečius	1. 298	Lietuvos apszviestunų atsiszukimas	1. 489
— Nauji raszteliai	1. 298	Tverkime savo apginėjus	1. 491
— Apsunkinimas Emigrantų	1. 333	Antialkoholiszka paroda Brukselėj'	1. 492
— Mūsų apszviestunėliai	1. 335	<i>Skurdzius</i> Kas bus su ateivystė	1. 500
— Užraszymai katalikiszku bažnyčių	1. 381	<i>D-ras Basanavicius.</i> Lietuvių abrozai ant parodos.	1. 501
— Teisybė	1. 465	Germanizatorių malonė	1. 502
— Septynios paros kalėjime ramios	1. 493	Nykstanczos tautos	1. 503
— Mūsų rupescziai	1. 607	Dvyliktas „Susivienyjimo“ Seimas	1. 512
Užtarėjas Kapitalistų	1. 72	Atsiszukimas liet. parapijos Brooklino	1. 513
Mano patėmyjimas	1. 80	Mokslas isz skerdynės Lattimerio	1. 516
Kodėl mes varžomės	1, 80	Lietuviszkas klausymas	1. 524. 537. 550
Tipkus. Szimtmetinė atmintis	1. 83	Kalba G. Kazakeviciiaus ant XII „Susiv.“ Seimo	1. 528
Jonas Gutenberg ir pradžia spaudos	1. 84	<i>Dr. J. F. Želvienė.</i> Kun. P. Krapotkinas	1. 548
Polė. Apuchtinas	1. 90	— Szis tas apie kraujo tekėjimą	1. 561
ius. Reikale emigrantų namo	1. 92	<i>Lietuvys.</i> Suėjimas 58 metų kuningystės vyskupo Beresnevicziaus	1. 550
Artėlė. Mūsų klaidos	1. 92	<i>Artojas.</i> Laiszkas isz kelionės	1. 563
— Ar iszgelbės mūsų Tėvynę sausi užmanymai	1. 116	<i>Amerikonas</i> Laiszkas į draugus ir brolius Amerikoje	1. 573
Diegelis. Cenzura Maskolijoje	1. 74	<i>Keleivis.</i> Laiszkas isz kelionės	1. 585
Emancipacija moterių	1. 95	Girtūklystė ir blaivystė Anglijai	1. 587
Keletas žodžių apie Armėnus	1. 96	<i>M. Jėlas.</i> Mūsų darbai apszvietime	1. 596
Spanos Kaukazo gyventojų	1. 107	Kalba I. J. Griesziaus ant susirinkimo dr. „Petro Armino“	1. 507
Varguzis. Iszeivystė į palaimintą žemę Amerikos	1. 130	<i>Muzikas.</i> Pasikalbėjimas su p. Duda.	1. 599
Galybė. Atsiszukimas	1. 141	Žmogus ir mikrobai	1. 623.
Keli žodžiai isz Baltimorės.	1. 153	<i>Blaivusis.</i> Isz ko atsiranda dirėsės	1. 624..
A. Kamas. Isztrempto laiszkas pas motiną	1. 156		
Delegatas XI Seimo. Dėl kun. Žebrio	1. 166		
Jonas isz Mikity. Pilnam žingsnyje galybė	1. 167		
Keletas Minersvillės liet. moterių	1. 167		
Laiszkas isz Kanados	1. 168. 191. 226		
Laiszkas isz tenedris lucet	1. 177. 188		
Laiszkas isz Anglijos	1. 188		
Smaliniai augalai	1. 192		
L. Ljudis. Mūsų draugystės	1. 202		
Kazakevicze. Kuris yra teisus	1. 202		
Ar vienas gal padaryti	1. 203		
Atsiliepiamas draugystės „Želmū“	1. 203		
Atsiliepiamas gr. Lelivos	1. 204		
Paronija „Eden“	1. 204		
Keletojai salų Samoa.	1. 214		
Parasys isz Philadelphia, Pa.	1. 223		
Reikalsi emigrantų namo	1. 224. 237		
Keletai mus užmanymai	1. 224		
Diegelis. Girtūklystė priezasozia ant kartuvių	1. 260		
Reklis. Paaiszkinimas kaltintojams	1. 287		
Ar gi tarp mūsų?	1. 296		
Ambrozevicze. Atsiliepiamas	1. 297		
Keletas prova	1. 298		
Ar, Kaip vilkū pas mus isznyko	1. 318		
Keletas parkeliavusio Lietuvon	1. 321		
Keletas. Reikale „Susivienyjimo“ Seimo	1. 322		
Diegelis. Myris lietavio ant kartuvių	1. 356		
Keletas. Ar gal but vienybė	1. 268		
Keletas. Tai ko gi laukiame	1. 368		
Diegelinis. Plymoutho szventinyczios dėžių istorija	1. 369		
Keletas. Keletas vėdėti socialistiszką Valstiją Amerikoje	1. 383		
Keletas. Keletas dienos Kasziszkos	1. 393		
Keletas. Ne isz to galo pradėjo	1. 404		
Keletas. Keletas ant vilkū	1. 432		
Keletas. Antra Kražių skerdynė Amerikos laisvės szalyje	1. 453		
Keletas. Pasikalbėjimas su kun. D.	1. 454		
Z. D. Apie Siberiją	1. 456		
Ant lankų Bengalijos	1. 457		
Atsiszukimas komiteto reikale Lattimerio skerdynės	1. 477		
Mūsų darbai	1. 478		

M. Bibliografija.

P. Zambrukas. Genių dėdė	1. 98
— Medėjo papasakojimas	1. 98
— Dvi gražios pasakėlės. Pavogti arkliai ir Mendelis Didgalvis	1. 124
— Trusas ir kapitolas	1. 252
J.....s. Pamatai tikėjimo	1. 520
— Hygena arba mokslas apie užlaigymą sveikatos	1. 146
— Rinkimas vaito	1. 157
— Dūnes jieszkotojai	1. 157
— Apie žemės vidurius	1. 169
— Lietuvystės praėitė dabartis ir ateitis	1. 194
— Kristijono Donelaiczio rasztai	1. 241
— Du broliai	1. 289
— Paskutinės misziės	1. 289
— Aritmetika	1. 312
— Vaito pirszlystė. Komediija	1. 352
— Tetervinams burkūjant	1. 360
— Deivoniszkių kryžius	1. 360
— Vardan teisybės	1. 373
— Žentas dėl parodos	1. 410
— Lietuviszkos kanklės	1. 410
— Antanukas	1. 410
— Sudna diena	1. 424
— Iszganymas Vargdienio	1. 460
— Įrankiai szventos inkvizicijos	1. 460
— Lietuviszkas knygynas	1. 532
— Keistatis Tragediija	1. 564
— Žemaiczzių vyskupystė	1. 564
— Pavasario balsai	1. 588
— Jonas isz Kempės	1. 588
— Gipsinis Jotis	1. 588

Plymouth, Pa., 5 Sausio.

Užstojo jau ir naujas metas. Kaip mes jį perleisim ir ar galėsime pabaigoje šio meto pasidžiaugti iš savo darbų bei darbo vaisių — negalima iš laiko permatyti, kadan gi veiklumas mūsų, kiek iki šiol teko patėmyt, labai neužtikrina tokį pasisekimą, o taip gi prie to reikia pridėti dar ir tai, kad net per virsz pradėjom linkti prie nepasitikėjimo ir, rodos, suvis nustojom drąsos tvirtis už jeib kokio darbo, kuris išties yra ne taip sunkus dėl nuveikimo ar įkunyjimo, kaip tai iš syk pasirodo. Pradėję gyventi naują metą apsigink linkime didesne drąsa ir, paėmę už principą savo darbūse žodžius mūsų Išganytojo „*mylėk artymą kaip patį save*“, tverkimės visi už jeib kokio darbo, kuris pasirodo naudingas ir tikrai galinciu atneszti naudą mūsų tautai, dėdami pagal išgale — savo sulas. Jeigu šie žodžiai mūsų Išganytojo visad bus mus atmintyje, tai tikrai — galima pasitikėt — ne nueis veltū tiek laiko ant vaidų bei kersztingų darbų, ir kožna valanda bus su nauda praleista. Meilę tą turime kolabjausia stengtis pritaikyti prie mūsų darbų, nes jau net per didei toji stojosi mums nepažįstama. Dėl patvirtinimo šio, rodos, ne reiktu privadzioti darodymų, jau tai kožnam gana aiskiu ir retai kur tai negalima patėmyt. Prisklausėm praėjusį metą pakaktinai yvairių nesutikimų bei pasibjaurėtinų darbų kilusių ar tai iš nesusipratimo ar tai dėl tokių aplinkybių, tai — gi šį meta pasistengkime pasiszalint nū to ir sunaudot bandykime tą laiką su nauda dėl savės ir visos mūsų tautos. Juk reikalų ir labai neatbutinių reikalų rasime pilnai, tik tai turime norėt arcziau su jais susipažinti ir pradėti šį tą veikti. Atkartoti tai vis, ro-

dosi ne reiktu, nes, tėmyjantiem ant pasirodymo jų mūsų laikraszcziūse, gana gerai žinomi. Tai — gi atkartojant pasirodytu kad veikenti per prievarta yra varomi prie to. Veikimas — gi ne iš noro (po prievarta) ne yra užtikrintas gero nusisekimo.

Pereito meto „Vienybėje“ buvo minėta apie poravimasį tulos sėdybos lietuvių su mazurkomis (lenkėmis); tą pat paminėjo ir „Rytas“ ir išpeikė tokį susitūkimą. Neminėčiau apie tai, jei su tūm ne but surisztas ir vėl didei akyvas atsitikimas turintis atkreipti mūsų kožno dar nevisai išszizadėjusio lietuvių. Szitai tulas lietuvių mylėjas lietuviszkai skaityti ir mylėjas lietuvių (tai rodo jo paties žodžiai) turėjo atsisakyti nū lietuviszkų rasztų skaitymo bei lietuvių vien tik dėl to, kad apsisvedęs su svetimtaute (tikrai gal lenke) ne nor bartis kadangi toji nei po akimis nekenczia nieko lietuviszko. Kas — gi tam kaltas? Rodos reikia pakaltįti jį patį, pirmiausia už tai, kad, nepažinęs gerai budo dabartinės savo pačios, vedė tąją, o antra už tai, kad taip žemai pastatė meilę tautystės. Jeigu jau ir visi lietuviai, kurie yra vedę svetimtautes, taip greit išszizadėtu tautystės, vien tik dėl nenorėjimo bartis, tai pasekmės to viso but didžio apgailėjimo vertos. Vienok matome kad ne visi bijo tokių barnių: tuli vedę ir svetimtautes yra didesniais mylėtojais lietuvių ne gu tie, kurie yra suėję į porą iš vienos tautos kilmės. Todėl, kaip matoma, išszizadėjime tautystės ne yra kaltas skirtautiszkas suėjimas į porą arba taip kokios priezastys, bet vien tik didžiausias nesupratimas ir tingėjimas ar nenorėjimas pažinti kiek arcziau reikalus savo tautos. Užmirsztaturbut toki, kad savo pametę

ar išszizadėję su kitais taip — gi nesusilygins bei paseks.

„Kardas“ didei pyksta už klaidų attaisą N. 52 „Vienybės“ ir mato tame prisilaizymą prie „Ryto“. Todėl, kad apart „szvento undenio“ — kaip „Kardas“ sako — pelnyti ką daugiau liepe laizytis prie caro Rosijos. Ar isztikro „Kardas“ to geidze ir velyja? Jau tikt, rodos, klaidų attaisoje nei szeszėlio nėra ant to užneszanczio.

Po atsisakymui nū kasierystės p. V. Meszkinio buvo perstatytas p. J. Miliauckas iš Mahanoy City, kuris apsiima buti kasieriumi ir atlikti visus kasierystės reikalus.

Todėl gi, esant visiems „T. M.“ draug. virszinikams patelpa jų adresai, kad reikalui patikus kožnas žinotu pas ką kreiptis. Pinigus dabar reikia siųsti ant vardo p. J. Miliaucko, kasieriaus, o ne ant vardo p. J. Kazakevycziaus, kaip pirmiau buvo praneszta.

Nū redakcijos.

Sziūmi užkviečiame gūd. redakcijas iš Rusų Lietuvos, kurios norėtu gauti mūsų laikrasztį mainais, teprisiunczia savo laikrasztį mūsų redakcijai, o mes prisiųsime Jumis.

Iš Lietuvos.

Iš Suvalkų rėdybos.

Kur tikt skriauda artymo ir blogi darbai darosi, ir kada miera tų blogų darbų prisipildo, tada tam visam turi pareiti galas, turbut tokia valia Augszciausiojo. Taip parėjo galas ir Turiszkų kaimo karczemai, netoli Krosnos bažnyczios Kalvarijos pav. Per kiekvienus atlaidus Krosnos bažnyczioje, susirinkę į tą karcziama mūsų žmonelės nemaž degtinės bei aluczio iszgerdavo, o potam musztynėmis už-

baigdavo beveik kiekvieną atlaidų dieną. O kad karczema toji stovėjo prie susidurimo trijų kelių, iszsidrozią degtinės vyrukai nekartą pravažiūjanczius akmenais palydėdavo, be jokios matomos nū vaziūjanczių priezasties. Ne kartą atsitikdavo ir taip, kad viena procesija laikia miszparų su karunom ir visa bažnytinė iszkilmė eidavo aplink bažnyczią, o kiti su lazdom ir akmenais muszdavosi aplink minėtą karcziama. Vienok szjmet vieną kartą kilė vaidas tarp žydo szinkoriaus ir užsigėrusių žmonių. Iš to įnirszią žmonės pradėjo daužyt ir laužyt viską kas tikt karcziamoje buvo, potam padegė ir visą sudegino. Taip karcziama žuvo nū tų kurie gerdami ją užlaikė, dabar tiktai sugriuvę pecziai ir kaminai atmena paojų, su koku reikdavo pro ją vaziūti. Prie aprasztytos karcziamos galima priilyginti Maskolių vieszpatystę kurioje plėszikų gaujos skriaudzia ir lupa nekaltus žmones, kaip įmanydami. Mus rėdyboje stovi į 10 tukstanczių raitų kareivių, kurie iszdzalinti po visus miestelius rėdybos. Pirkimas paszaro dėl tų visų arklių pavestas žydams, kurie tą reikalą su vaisko vyriausybe taip mokėjo pastatyti kad perka nū žmonių pigei, o atsiima iš valdzios izdo daugiau kaip dusyk tiek. Vidutiniszka prekė szieno kas met 25 kap. už pudą, o dobilų 35 kap. už pudą. Už tokią prekią žmonės pristato paszarą dėl kareivių arklių. Tikt pavasaryje szita prekė ant kokios 10 kap. pakyla. Valdzia gi moka pristatytojams už szieną 50 kap. už pudą, o už dobilus po 70 kap. Ant kiekvieno arklio nū valdzios paskirta 10 svarų paszaro, tai ant 10 tukstanczių arklių iszeina kasdien 25 tukstancziai pudų. Tajgi rokūjant tikt po 10 kap. ant pudo

permokėtų per valdžią pinigų gauname kas diena pustrėčio tukstancio rub. Vienok šie vogti pinigai ne visi žydams tenka, jais dalinasi su kareivių vyresnieisiais kuriems kas met pagal sutartį paskirtas sumas moka. Taip maskolių kareivijos vyresniejie vienas algas gauna nū valdžios, o da kita tiek pasivage drauge su žydais. Štai kur dingsta dalis pinigų, iszrinktų per valdžią nū prispaustų žmonių.

— Užstojus dabar žiemai vėla pakilo klausymas apie roges. Mat pernai valdžia iszdavė paliepimą kad visi visoje rėdyboje įsitaisytų gudiszkas roges, neva dėlto kad gudiszkos rogės esą geresnės ir ne iszmuša dūbių ant kelių. Žemesniems valdžios tarnamžemskiam buvo prisakyta, kad pagavus kur važiuojant su paprastom lietuviszkom rogėm jas atiminėtu ir sukirstų. Bet pasiskundus į augsztesnę valdžią szis skaudus paliepimas permaintytas tapo. Paprastom rogėm daleista da važinėti per 5 metus, idant per tą laiką visi pasirupintų pasidirbti gudiszkas roges. Ne norei žmonės jas taisosi, jau vien tikt dėl to kad jos dusyk tiek brangesnės kaip paprastos rogės. Žemskiai dabar turi daug darbo: kas nedėle turi atsilankyti kiekvienoje kalvėje (kužnioja) ir sergėti kad kas nedirbtų paprastų darbininkams rogių. Kaip girdėti net pati maskolių valdžia keta Lietuvoje užsiimti padirbimu gudiszkų rogių, o tai tokiu budu: dailydėm ir kalviam už dirbimą gudiszkų rogių mokės valdžia isz savo izde potam skolys roges žmonėms ant iszmokėsties ant pasidėto skaitliaus metų, kad tikt greicziaus jas žmonėms įsiulyti. Butu daug geriaus kad valdžia pametus rūpestį apie įvedimą gudiszkų rogių, pasirupintų apie apstabdymą vargštų kas kart vis tankiaus

atsitinkanczių. Taip pereitą savaitę pavogė porą arklių ukinjko Szlekio Makolų kaimo, Szunskų gmino, Senap. paviet. ir trejetą arklių ukinjko Griniaus Matiskų kaimo Kvietiszkių valseziaus to pat paviechio ir ukinjko Grigaičio Netiezkampio kaimo, Kviet. gmino.

— Dėl Lietuvos jaunūmėnės szioje gadynėja retai atsitaiko proga dėl skaitlingesnio susirinkimo ant kaimų. Senesniams laike, da gyvenant sodžiūse, jauniejie abiejų lyczių, parėję szventą dieną po Dievmaldystei, susirinkdavo pas bet kokį kaimo ukinją ant pasikalbėjimo ir pasilinksminimo; tokius susirinkimus vadindavo gužynėmis. Dabar kaipo proga dėl susirinkimo ant kaimo liko beveik vien tikt vestuvės. Už tai jei kur vestuvės atsitaiko tai ir susirenka jaunuų apszcei. Su-eina vyrukų kaip kur net nū poros mylių nežiurint ant to ar jie kviesti ar ne. Žinoma, tokiams skaitlingam susirinkime joks gražus pasilinksminimas ne galimas, ir koks viens nepatinkantis žodis tokiams susirinkime isztartas, gimdo pesztynes arba kitokius kokius prasikaltimus kriminaliszko budo.

Taip ant vestuvių pas ukinjka Kusecką G eležinių kaimo, Padovinio gm., Kalv. pav. paketino pastoti kelią naujai atėjusiam Daugszių prabaszcziui Vosyliui už tai, kad jisai parėję jūs už tokį skaitlingą nekviesta susirinkimą. Prakilnesniejie ukinjkai su žibureis lydėjo prabaszczių iki iszkelio isz minėto kaimo laukų. Panaszius užmanymus pagimdo atsitarnavę kariumenėje tamsunai užsikrėtę maskoliszka dvasia. Bet užsikrėtimas maskolomanija pas mus atsitarnavusius kareivijoj' vyrus esti ne ilgai, į kokią pusę metų jisai iszsigarūja kaip leken-tis spiritas isz stiklo bonkos.

— Ant vietos mirusio Daugszių prabaszcziaus Krakausko atkeltas isz Visztyczio parapijos prab. Vosylius, ant vietos Vosyiliaus kunjgas Vilku-taitis Gudelių parap. Kalvar. pav. į Gudelių gi paskirtas Veiverių kamendorius Szmulk-sztys.

— *Vardelis.*

— *Isz Mintaujos.* Jau nū seniau buvo praneszta apie atsitikimą Mintaujos gimnazijoje, tai gi dabar nei ne minėsiu apie tai. Praneszti tiek vienok turiu, jog praszymas padūtas ant vardo ministeriaus jokios naudos neatneszė mokintiniam. Moksliszka valdže dar labjaus pradėjo spausti bei persekioti jūs iszvarant isz gimnazijos: isz viso skaitliaus 150 mokintinių liko jau tiktai 25. Jausdami savę didėi nuskriaustais iszsiuntė vieną laiszką pas popiezių o kitą ant vardo jaunosios carienės. Kiek naudos isz to — negalima pasakyt. Ant jaunosios carienės ir tikisi dar sziochio-tochio paramo, nės toji užaugus civilizūtoje szalyje pažįsta labiau žmoniszkumą, negu pat-sai caras ir jo tarnai persigėrę sziaurės skystos civilizacijos.

Kunjgaiksztis Uchtomskis labai iszpeikė savo organe (St. Peterb. Viedom.) pasielgimą maskolių Mintaujos.

J.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *Washington, D. C.* 1 Sausio. Reikalas angliszka-amerikoniszko traktato, ant galės kurio visoki ginczai tarp Suv. Valst. bei Anglijos busę nubaigti keliu teisdarystės, stovi dabar kogeriausia. Sako, kad tasai traktatas tapsęs priimtas ir paraszais angliszko ambasadoriaus Juliono Pauncefoto bei sekretorians Olney, kuris reprezentavoja Suv. Valst. patvirtjtas. Traktatas

szis taps padūtas dėl perziurėjimo į Senatą.

— *Cincinnati, O.* 1 Sausio. Užpūlei ant priemiesczių Havannos atsitinka kas dien. Pereitos subatos naktį szuviai armotų buvo girdėti patym viduryje miesto. Smarkus gaisras rodė, kad kubiečiai sudegino daugelį namų.

Kubiečiai provincijoje Pinar del Rio ne snaudžia, jie dabar po vadovyste jen. Rivero, kuris užima vietą Maceo, turėjo keletą susirėmimų su ispanais. Patsai Maceo, kaip pranesza laikraszcziai, yra dar gyvas; jie laikia muszos ties Punta Brawa buvo sunkei suzeistas ir nupūlė nū arklio, bet kubiečiai sprukdami nū ispanų paėmė jį ir pristatė į Siguanea į ligonbutį, kur po prieziura daktarų įgauti pradėjo savo sylas. Po pasitaisyti jisai ketina aplankyti Suv. Valst.

— *New Yorkas.* 2 Sausio. S. M. White, senatorius Suv. Valst. isz Kalifornijos, apsilankęs New Yorke, pratarė į reporterį apie kubaniszką reikalą kas žemiau.

„Nors ukėtai Suv. Valst. ir labjau geistu, kad kubiečiai but pripažiti už kariaujanczią pusę arba Kuba neprigulminga, kongresas tame negal nieko nuveikti, kadangi tas priguli nū paties prezidento. Szi tiesa tapo pripažita per visas pirmailines vieszpatystes nū pat pradzios užsidėjimo republikos Suv. Valst.

— *Londonas.* 2 d. Sausio. „Daily News“ atlaikė isz Paryziaus telegramą, daneszantį, kad Ispanija pradėjo su Suv. Valst. negociaciją (daryti tarybas) kubaniszkame reikale. Paskola kokią paėmė Ispanija, apie kurią buvo minėta kiek pirmiau, veik iszdūta ant karės reikalų ir apie naują paskolą negalima net nė mislyti,

nės jau Ispanijai nieks nenor skolinti. Iš tos tai priežasties nė nedvyai, jei Ispanija nor gerintis prie Suv. Valst.

Dalis darbu.

— *Berlynas.* Gazieta „Konfektionaer“ tikrina, kad 390 dirbtuvių vokiszkų atidaryta nū laiko iszrinkimo McKinley'o ant prezidento Suv. Valst. Apart to suvirsz 300 dirbtuvių pareikalavo daugiau darbinjkų negu priesz tai buvo. Tarp kitų tapo atidaryta 28 dirbtuvės vilnų, 25 bovelnos, 28 vyriszkų drapanų ir 18 kaurų dirbtuvių. Visos tos dirbtuvės stovėjo nū keletos metų.

Iš lietuviszkų dirvu Amerikoje

— *Union City, Conn.* Senis Makrickas, lenkiszka laikydams už „poniszka“ sakydavo: „poną ar kunigą reikia užsnekšti lenkiszka, o prastą žmogų lietuviszka, da kur geresnį ukinjką suėjęs ne kitaip kaip lenkiszka užsnekinsi“. Mylintieji poniszka kalbą (kvailystę), poniszkinio ir savo pravardės, ir tas budas užsiliko lyg sziai dienai tarp daugelio nepabudusiųjų (nepažįstanczių savęs) kuriam negalima per daug nei padyvinti, nės pirma reikia jās pabudinti.

Bet mą ateina ant mislies matyti vartinėjimai tarp augsztesnių bei mūsų vadovų, nū kurių geiszcziau dažinoti isz kokios tai priežasties tie mainymai bei vartymai yra reikalingi? Budams Brooklyn'e, N. Y., pereitą rudenį, gatve eidams macziau paraszą tulo kunigėlio, vadinanczio savę Krewczinski, kurio brolis esantis Chicagoj' vadina savę Krauczunu. Grūdžio 18 d. 96 aplaikiau „czekį“ nog „Sus.“ kas. ant \$150,00, ant kurio paraszas: Milewski, taip-gi ant „konverto“ net ir iszdrukūta Milewski, o laiszkelyje pasiraszta Miliauckas. „Tėvynė

je“ antrasze taippat Miliauckas, žingeidus bucziau dažinoti, dėlko p. Miliauckas svarbiūse reikalūse vadin savę Milewski? Su gūdone

J. Grieszius.

— *Naugatuck ir Union City, Conn.* Pas mus susitelkė kūpelė apie isz 15 vyrų mokintis giedoti tautiszkų giesmuczių, idant ant pasilinksimimų szį bei tą pagiedoti. Tik tai vargas kad nėra atsakančio mokintojaus, kuris su prastu gerai tame iszlavinti. Bet vis-gi geriaus mokintis nors bet kaip nei-gi nieko. Taip-gi butu velytina virsz minėtai kūpeliai idant kreiptų savo darbą ant tikrai tėvyniszkų giesmelių. *J. G.*

— *Philadelphia, Pa. 3 d. Sausio.* Pagal norą kun. Kaulakio likosi nutarta ant parapijos mitingo protestavot, ir patraukt po sudu laikraszczius: „Vienybę“ „Saulę“ ir „Kardą“ ir jų korespondentus ką apraszynėję kun. nelemtus darbus. Ant „Vienybės“ už tai pyksta kad davė atsakymą ant straipsnio N. 37 „Garse“ patilpusio su užpuldinėjimais ant „V.“ ir jo redak. ir ant tulų parapijonų ne teisingai.

Vargas, gal ir czion Amerikos valnoj' szalyj' sulauksim Klingenbergius su gauja kankintojų.

Bet apie kun. K. turim ir daugiau faktiszko matarijolo. *Drebantys.*

Praneszimas.

Mes, t. y. draugystė szv. Jurgio praneszame visiems mūsų sanariams gyvenantiems kitūse miestūse, podraugei ir draugystėms turinczioms reikalus su mūsų draugyste, idant niekados neraszinėtų laiszkų su reikalais mūsų dr. į szeip jau ypatas, bet turėdami reikalus, kreipkitės tiesiog ant zemiaus esanczio antraszo: St. George's

Lithuanian society, P. O. Box 184, Union City, Conn.

Komitetas.

Mano jaunyste.

Mirus mano broliui ir dviem sesutėm, likau tik tai asz vienas, turėdamas tūm kart arti devynerius metus. Tėvai mano buvo vargingi: turėjo tik tai palinkusią nū senumo grintelę ir tai ant svetimos zemės statytą. Esant dar mums keturiems tėvai negalėjo rupintis apie mus prigulincziai, budami tamsa nū tamsos užimti sunkiu darbu; kada-gi likau tik tai asz vienas, tėvai kas tai meiliau su manimi pradėjo apsieiti ir, turbut, kad ne taip nūbodu mą butu, užstojus žiemai nupirkolenkiszka elementorių. Kaipogi nė tėvelis nė motina mano ne mokėjo skaityt, negalėjo parodyt kas jame yra paraszta. Mano vaikiszkas žingeidumas nesikakino vienok vien tikt pasibovijimu, bet reikalavo zinoti kas tame elementoriuja yra. Pas mus neretai atsilankydavo kaimynai, kurie, pamatę manę bevartant laksztus minėto elementoriaus, parodydavo ir užvardydavo litaras „a. b. c. . . .“ Už kiek laiko jau asz pradėjau pažinti visas raides ir po kiek kartų ant dienos perskai tydavau jas nū pradžios iki pabaigai. Taip praėjo pirmutinė žiema ir pirmutinis metas mano mokslo. Per vasarą asz ir vėl veik užmirszauską per žiemą buvau iszmokęs. Nžstojus kitai žiemai nuvedė manę tėvas pas savo broli, kuris mokino skaitymo per visą tą žiemą. Nors mažai budavo mą parodoma, vienok jau, nors su vargu, galėjau skaityti poterius ir prisakymus, o pabaigoje žiemos pradėjau vartyti laksztus knigėlės „Šlužba Boža“. Ant to ir pasibaigė mano mokslas pas tėvo broli, o mano dėdę, nės, nežinau isz kokios priežasties, tėvas susi-

pyko su mano dėde ir manęs jau daugiau ne leido mokjti. Treczią žiemą pradėjau vaikszezioti į artymą dvarą mokjti pas dvaro „paneles“, kurios mokino kaip skaitymo, taip lygei ir raszto; zinoma, lenkiszko. Užstojus-gi pava-sariui jau tėvai nepaliko manę namieje, bet iszleido į kitą kaimą pas tetą ganyti bandą. Iszganęs per visą vasarą turėjau iszbuti pas tetą net iki szv. Kalėdų. Po Kalėdų parsivedė tėvai pas savę ir vėl leido į dvarą mokjti. Mokslas, po teisybei, sekėsi mą, nors mokydavausi tik tai vakarais. Dvare gaudavau kaip knigas taip lygei ir rasztui reikalings daiktus. Vienok dar szita žiema ne buvo paskutine mano mokslo, vaikszeziuojau dar ir kitą žiemą, ir dėka tam prasimokinau skaityt bei szį tą pamargit ant popieros. Pamenu dar ir sziądien tas dienas mokslo. Bet ir kaip gi nepamyti, — tada taip linksma buvo! . . . Ne sykj pasitaikė matyt tenai knigas, kuriose yra apraszti mūsų senovės didvyriai ir garsus mūsų rasztinjkai dirbusieje lenkiszkoje kalboje.

Sykiu su manimi mokinosi dar keletas vaikų bei mergiukių. Geriausiai vienok sekėsi mokslas mą ir už visus labjau budavau iszgirtas.

Taip praėjo dar metai kiti ir nė nepasijutau kaip užstojau 16 metai, metai kada galėjau paliauti ganęs ir pristoti už pusbernį nors. Kas-gi apraszys tą džiaugsmą, kada atitrauki nū bandos ir stoji sykiu su suaugusiais prie darbo, ir statai savę eilėn „vyrų“!

Tarnauti priteko pas motinos brolius. Už poros metų tarnystės apturėjau nū vieno isz motinos brolių, kuris buvo isz seniau atėjęs į Ameriką, laivakortę ir atsisveikinęs su tėvais bei pažįstamais ir gentimis, iszkeliavau. Rustu buvo palikti savo krasztą, kur vis-

kas taip meilu, taip linksma, kur praleidau pirmutines dienas jaunystės ir visus linksnumus; ir dabar tai vis turėjau apleisti, užmirsėti. Gailu stojos ir ne viena aszara iszpūle ant grynios žemės, kaip padėkavonė už tai, kad ji užaugino ir maitino bei visokias linksmybes suteikė dienose jaunystės. Neminėsiu apie kelionę, nės tai kožnas gerai žino patsai ir visus gerumus to ant savęs isztyrė. Tiek tik tai turiu pasakyt, kad gailėjo labai savo gimdytojų, kurių nesitikėjau daugiau matyt. Taip ir stojos: už poros metų pasimirė a. a. mano tėvelis. Jisai nės vienos veik valandos nesėdėjo neužimtas, bet vis tai szi, tai tą veikdavo. Turėdamas, kaip žmonės sakydavo, gerus nagus mokėjo statyti trobas bei apie bendorystę ir dailydės amatą nusimanė; todėl darbo visad turėdavo pakaktinai po ranka. Pamenu, kaip jisai ir manę norėjo iszmokytį nors to, ką patsai mokėjo, vienok mano prigimtas lavumas nelinko prie to, — manę labiau traukė pabuti kur tai toliau, pamatyti daugiau bei žinoti kas sviete dedasi. Kaip tai vis pasiekti, nės patsai tūmet nežinojau.

Atkakęs į Ameriką radau meilų priėmimą pas savo dėdę ir už nekurio laiko gavau nors sunkų bet dėlto pelningą darbą. Greitai atsilyginau su savo dėde, atsiuntusiu mą laivakortę ir netrukus iszsiucziau tėvams, dėl suraminimo, 25 rublius; dar kiek palukėjas ir vėl iszsiuncziau tėvams 130 rub., ir pabaigoje antrų metų ketinau grįžti į Lietuvą, bet lemta mą buvo ir ant toliau dar czion likti: prisiartinus veik laikui, kada ketinau paregėti Lietuvą, suspaudė sunki liga ir visas pirmiau padarytas plianas mano grįžimo į tėvynę, likosi neiszsipildęs.

Liga kankino per pusantro mėnesio, o kaip neprigulėjau

prie jokios draugystės, tai per visą laiką ligos turėjau savo locnais pinigais gydytis ir maitytis, — taip netekau ne tik savo uzdarbio bet dar turėjau ir skolinti. Jau dabar negalėjau mislyti apie pagrižimą, reikėjo su savo pagelbėtojais atsilyginti. Darbas jau dabar ne buvo taip pelningas ir ne pilną laiką dirbdavo; tokiu budu turėdavau daug atliekamo laiko. Iszpradzių nieko rodos nejaucziau, bet pagalios pradėjo but nūbodu ir pradėjau jieszkoti sziochio-tokio suraminimo. Suraminimą tą tūjaus radau skaityme lietuviszkų knygelių: mano dėdė mat turėjo keletą knyguczių ir laikrasztį „Vien.“. Pirmutinė knygute, kurią mą teko perskaityt, buvo „Szviesa Dievo“; ta tai ir parodė mą szviesą ir jau be skaitymo pradėjau ilgėtis. Už kiek laiko dėdis mano iszkeliavo į Lietuvą ir likau tik tai asz vienas su prisiriszimu prie skaitymo. Nors nyku buvo likus vienam, bet greitai rasdavau suraminimą skaityme. Kad ne tas, nės patsai nežiniau, kaip mano gyvenimas but krypęs. Knygelių, kokias paliko mą mano dėdis, nepakako mą ir tūjau parsikviecziau daugiau; su pirm susipažitu laikraszcziu jau negalėjau skirtis ir atydziai pervartydavau bei perskaitydavau ir dabar taip vis, kožną laksztelį. Už nekurio laiko pribuvo isz Lietuvos giminaitis mano, kuris taip-gi greit pamylėjo skaitymą ir tai asz, tai giminaitis turėdavom skaityt vakarais susirinusiem savo draugam. Dabar, sulaukus Subatos vakaro, dažnai esu uzpraszomas ateiti į kokią stubą ir skaityt laikrasztį, tai knygute.

Negaliu daugiau kūm pasirodyt priesz savo tautiecius, nės truksta mą mokslo, bet dziaugiūsi vienok nors tūm mažu szapeliu prisidėdamas prie abelno lietuviystės darbo, kad galiu nors paskaityt, ką

geri mūs vyrai paraszo.

Linkėdamas ir kitiem savo mažesniem tautiecziam tdkio pat dziaugsmo, pasilieku suvilczia, jog ir jie pažis raudą skaityme bei supras kas per dziaugsmas turint nors dalį tėvyniszkos mēilės, kuri jau niekūmet pas manę ne užmigs.

J. P. R.

Perzvalga.

Tilžės Keleivio Kalendros ant meto 1897 paraszė D. Leecas, preceptoris Tilžėje. Pusk. 116. Ant naujo meto. Eilės dvasiszkos. Papasakojimas apie ciecoriaus kelionę pietuse ant Vezuvijaus. Apie Paryziaus apgulimą 1871 m. Isz senovės. Trumpas papasakojimas apie senovės lietuvių gyvenimą ir sziaudieszką jų suvokiecziavimą. Isz trumpai praėjusio laiko. Papasakojimas kaip vokieitys szinkorius tarp lietuvių įlindęs jų visaip dyrino; jis jų sudijo, sutaikė ir vėl supeszdino, o ant to viso tapo vis gerta. Deivių pilis. Papasakojimas kaip vienoje pilyje deivės vaidinosi, ir kuris nereikalingas į tą pilį įeidavo, tai visados savo gyvastį yra prikiszęs; deivės toje pilyje turėjo įsitaisę pinigų dirbtuves ir daugelį padirbę bei iszleidę; o vienam gudrūlini pasisekė tai isztirti ir tada sugaudę deives nusudyjo ant daug metų sunkių darbų. Kalninė Jieva. Pasaka senųjų Prusų apie Joninių naktį, ir keletas dar trumpų menkniekių kurie neverti yra minėti.

„Ukinjkas“ num. 17 raszo apie Bulgarų tautiszka atgijimą. Nū 1444 metų Bulgarų karalystė pateko turkams. Grekų patrijarkas Konstantinopolyje gavęs valdzia ant visų krikszczių Turkijoje, spaudė bulgarus kaip galėdamas; persekiojo bulgariszkas mokyklas, vaikus vertė grekiszka mokintis, naikino bulgariszkas knjgas ir laikrasz-

czius, isznaikino cerkvėse bulgariszkas maldas ir miszias, o įvedė vis grekiszkas. Intelligencija visa buvo pavirtusi į grekus arba turkus ir tik tai tamsus kaimiecziai vadinosi bulgarais. Toks tai verksmingas buvo padėjimas bulgarų, o vienok jie neprazuvo. Tautiszkas bulgarų atgijimas prasidėjo 1762 metų, kuriūse viens zokonjkas, vardu Paisii, iszleido „Istorija bulgariszka“ apie tautas ir apie visus darbus bulgarų“ su tai knjga jis sujudino bulgarus ir nū to laiko pradėjo bulgarai kilti. 1828 m. pradėjo jau iszeiti bulgariszkos knjgos ir iki 1840 m. iszejo tik tai vos 30 knjgų. Bet su laiku atsirado daugiau apszviestų bulgarų, kurie pradėjo dirbti dėl savo tautieczių. Pirmas laikrasztis iszejo 1844 m. ir vos du metu gyvavo. Bet po to skaitlius laikraszczių vis didinosi ir iki 1876 m. buvo iszleista 800 knjgų ir 51 laikrasztis, kurie platino apszvietimą ir tautiszka susipratimą tarp bulgarų. Pirmoji mokykla buvo uzdėta 1835 m. o per 10 metų tokių mokyklų buvo jau į 50. O sziaudien bulgarai gyvena savystovi vieszpatystė ir patys rupinaši apie savo reikalus.

Tai-gi mes matydami kaip kitos tautos, gali sakyti veik isznykusios, prisikėlė isz letargo ir sziaudien dziaugesi savo laisve ir mokslu, o tą atsiekė vien tik tai per apsiszvietimą. Tai-gi ir mes imdami isz jų paveikslą apsiszviesti netingėkime ir su paszalpa mokslui tai yra, iszleidimui moksliszku knjgų, prisidėkime.

„Ukinjkas“ raszo kad pirm trijų metų, Lietuvoj“ buvo uzsidejus draugystė „Teisybė“, bet 1895 dėlei barbariszku persekiojimų ir negavimo laikraszczių, paio. 11 d. Rugpjucio 1896 m. „Teisybė“ vėl atgijo ir padarė susirinkimą, ant kurio atėjo trys senieji drau-

gai ir du nauji pristojo. Tai gi draugystė „Teisybės“ susideda iš penkių draugų net. Nusprendė išsiraszyti 4 laikraszczius: „Ukinįką“, „Varpą“, „Vienybę Lietuvnių“ ir „Apžvalgą“. „Teisybė“ szaukia savo senūsius draugus atgal prie draugystės pristoti.

„Ukinįkas“ raszo kad Kretingos bernadinai atsižymi linksmu gyvenimu ir mokėjimu iszvilioti pinigų nū žmonių. Už egzėkvijas ima net į 30 rublių; už atlaikymą vieny miszių szventų prie altoriaus szv. Antano lupa po 12 rub. ir daugiau. Pinigus, kurių tokių budu surenka į szimtus tukstanczių, padeda pas grovą Tiszkevyczią arba jo vaikus, idant tie už sunkiai supelnytus pinigus lietuvių augsztaiczių ir zemaiczių ir latvių katalikų, užrubežiūse praszvilpautu.

Pabaigoje vasaros ant Pilszkių stacijos parubežinei sargai sugavo vieną vaikina isz Naumiesczio par. su liet. knįgomis.

„Lietuva“ num. 49 raszo, kad Petropilėje universitete ant susirinkimo antropologų draugystės, p. Koropczevsky laikė praneszimą apie buvusią Rygoj' Latviszką etnograpišką parodą. Pradžia latvių raszliavos siekia 16 amžiaus, iki pusei bėganczio amžiaus ji buvo vokiecių rankose; buvo ji su mažais iszėmimais. tikėjimiszka. Nū 1860 m. raszliavos pakėlimą paėmė patys latviai. Nū 1868 iki 1895 m. latviszkoj' kalboj' iszėjo 4933 knįgos. Parengimas paėodos kasztavo 20,000 rublių. Daugiausiai ant parodos buvo apsirėdymų; toliaus latvių gyvenimai. Kada mes susilyginsime su latviais, už mus daug mažesneis skaitliuje?

„Tėvynės Sargas“ N. 5 pranesza kad Žemaiczių Kalvarijos bažnyczia 17 Geguzės sudegė. Ugnis pakilo dieną miestelyje ir nū tos bažnyczia užsidegus. Toji bažnyczia bu-

vo pastatyta vyskupo Jurgio Tiszkevicziaus 1632 mete.

„Garsas“ N. 49 pradėjo talpinti K. Donalaiczio rasztus, kuriūs užmanė T. M. D. iszleisti. Dabar „Garsas“ yra net keturios apysakos. Kas zin dēlko dar nepradėjo „Polangos Juzės“? tą gali dar tie nenaudėliai „Tėvynės Mylėtojai“ tū jaus iszleisti, tai paskui butų jau po mieliausio. Isz szito yra tai geriausias pamokslas T. M. D. Tegul ir draugystė taip dirba kaip kad „Garsas“ sznypsztama, o ne apgarsina ką dirbs ir tt.

„Garsas“ dūda smarkios tabokos „Varpo“ ir „Ukinįko“ redaktoriui kuris leidžia į szvietą žines tikras apie Amerikos liet. kunįgus. 50 num. patalpino net ir gromatą p. Lapino, kuris atsiliepe p. Milukui apie praszytus rankraszczius p. Vinco Kapso, jog pats autorius nori priveizėti spaudinimą; girdi, pirma „Varpo“ redaktorius apszmeizė kun. A. Miluką o dabar drysta dar raszinėti jam laiszkus ir siulyti savo patarnavimą. Mat kaip apsieina mokslo ir literaturos laikraszczių redaktoriai. Kam pykti už atsakymą jeigu klausiai.

„Rytas“ 41 num. raszo „Isz kur bedieviai ima medegą dēl niekinimo kunįgų?“ Jeigu iszniekinimas kunįgo yra jau bedievystė, tai reikia suprasti kad kunįgai statosi save dievukais ir be skyriaus nori visus priversti save garbinti ir paklusneis buti, nors to visai neverti yra. Kunįgai tegul užsipelno gūdonę o bus gūdajami. Pasisavinti gūdonę be pripažinimo, tai yra plėszimas. Kunįgai dar vis mislyja, kaip zyda, kad žmonės yra dēl jų ir gali ką nori su jais daryti; bet laikas jau atsimaino ir grįszta supratimas, kad kunįgas yra dēl žmonių o ne žmonės dēl kunįgo.

„Kardas“ num. 35 raszo visai nesmagią korespondenciją

isz Pittstono. Palukėsime truputį kol isz Corto viskas pareis. Asz parodiju gūdotiniems prabasztėliams, kad dūdorius imtumėt tiktai apsidevsius, nės sziaip jie vis gaspadines darkjs ir sudarkę szelmiai dar nenori vesti nors gauda ir szaunią pasogą.

„Saulė“ num. 62 patalpino daktaro Jūdisziaus, nūmonę apie lietuviszką gramatiką ir tikisi gero užpelno, nės rodija atspausti nedaug, tiktai 300,000 egzempliorių ir pardūti po \$2. Dr. Jūdiszius rodyja kad norint gerą gramatiką sulaukti, tai reikia premiją paskirti nū 15,000–20,000 dol. ir dūti daugiau laiko surinkimui medegos. Pinigus ant to gali sudėti lietuviai visos Amerikos; nės jeigu viena parapija sude da keletą tukstanczių ir pasta to bažnyczia, tai visiems lietuviams sumesti ant gramatikos visai lengvas daiktas butų; nės kiek yra biznierių visokių, bankierių jegamasczių, kurie kaip kiaulės aukse voliojosi ir nezino jau kur pinigų dėti. Ale kas isz to viso kad meilė prigimtos kalbos ir tėvynės pas jūs tiktai ant liežuvio o ne darbūse ir aukose.

„Nauja Liet. Ceitunga“ num. 64 ir 65 yra patalpinusi vertimą isz „Muenchener Allgemeine Zeitung“ N. 164, 1896 m. Dr. Tecnerio, kuris apraszė lietuvių senovės pasi laikymus ir szios dienos jų germanizieravimą, ir peikia valdžią už neiszpildymą lietuvių reikalavimų dēl iszlaikymo lietuviszkos kalbos.

„N. Liet. Ceitunga“ vogdama straipsnius isz kitų lietuviszkų laikraszczių pradėjo ale savo apsergėti. Ji pavelija savo žines tikt su pilnu pridavimu versmės panaudoti, ale kitų straipsnius ji indama nepadūda versmės isz kur tai emusi.

„Lietuvos Paslas“ 34 num. raszo kad Greizenūs ukinįks B. veždama zvirgzdą isz savo

kalnelio, 2 metrų gilume atrado žmogaus kaukulę; jieszkant toliaus rado sagtį nū 7 centimetrų, rankų sagtis ir pentinus, ale visai kitokius negu szio laiko; rodosi kad yra maiszyti auksas su metalu, ir turi buti tas radinys isz senovės laikų. Cziapat storą arzūlą pakirtus rado nū 25 centimetrų ilgą kyllį ir keletą pailgų metalinių kulų.

„Tilzės Keleivis“ raszo kad Prusų parubežio ukinįkai yra priversti imti lietuvius (Keleivis vadina maskoliszkus darbinįkus) tarnyston, kaipo tai bernus ir tarnaites. Prusų valdžia tokiems daleidžia tiktai nū Jurginių iki Mertynui Prusūse buti. Dabar gubernatorius paliepė visiems isz Prusų iszeiti, pertai ukinįkai į didį rupestį yra įvaromi dēl darbinįkų. Jie susitarę raszė iki generalgubernatoriaus kad daleistu anos pusės žmonėms ir per žiemą pasilikti, nės per tai jie daug iszkados turėš jei darbinįkai taps iszvaryti. Mat Prusų darbinįkai, vyrai ir mergos, keliauja į didmiesczius ir pabirkus, per tai ukinįkai netekę szeimynos turi isz Lietuvos darbinįkus imti.

„Tilzės Keleivis“ garsinasi kad turįs 1261 skaitytoją ir graudena kad žmonės liautusi neteisybes skelbė kad keleivis tik porą szimtų skaitytojų teturįs ir veik užmigsės. Gerai butu kad visi lietu. laikraszcziai apgarsintu kiek turi skaitytojų, per tai galima butu sziek tiek žinoti kiek yra skaitanczių laikraszczius.

P. Pelėda.

Reikalai

„Tėvynės Mylėtojų“ draug.

Minersville, Pa., 22 diena Grūdžio 96 m. Paaukavo Minersville's, Biznieriai ant nauodos „Tėvynės Mylėtojų“ Draugystės.

Žinant, jog mūsų miestelyje nors nedaug yra biznierių tarp

nedaugumo mus darbinjų lietuvių, bet ir tie mus gentainiai fantėme kad yra žmonės neatšalia dar nū tėvyniškumo, todėl pasidrašinome diena 19 Grūdžio p. m. atsilankyti pas jus su sziokiu ant popieros išdrukūtų praszymu.

Maloningi Biznieriai!

Mūsų „Tėvynės Mylėtojų“ draugystė malonėdama szelpiti savo išdūtais rasztais Lietuvoje esancius mūsų vargūlius dovanojant jiems už dyką knigeles, nors turi savo kasoje paaukautų pinigų, bet ant spaudos knigelių dar neužtenka; todėl isztiesią mes varginę savo ranką meldžiame Jus malonės kaipo žmonių už mus darbininkus turtingesnių gal teiksite ir Jus atkreipti szirdingai tautišką malonį, ir paaukausite kiek nors pinigėlio ant naudos mūsų tautiečių Lietuvoje skurstancijų ir persekiojamų; galop ir visai mūsų tautai su tūmi busite maloningi.

Pasidėkavodami Jums už maloningą paaukavimą padūsime per laikraszczius szirdingą acziu.

Ant szito mūsų praszymo, teikėsi mus miestelio lietuviszki biznieriai, tarp jų ir anglai, paaukauti szitie:

1 Vincas Meszkinis \$5,00, 2, Vincas Marazas \$5,00; 3, Antanas Valinczius \$5,00; 4 Jurgis Mileziunas \$1,00; 5, Jūzas Lietuvnikas \$1,00; 6, Charles Doffy \$1; 7, Ed. Harley \$1,00; 8, Taylor 50c.; 9, John Brennan 50c.; 10, R. J. Porcell 25c.; 11, Mrs Derrick 25c.; 12 George Woll 50c.; 13 Wm. Price 50c.; 14, Mrs Henry Biieck 25c. 15, Davis Wisl 50c.; viso labo \$22,25c.

Isz szito mes matome, kad mūsų miestelio gūdotini biznieriai yra tikrais tėvynainiais, ir tegul tikt visų miestų buna taip prielankus lietuviszki biznieriai prie lietuviystės ir tėvyniškumo, o tada mūsų reikalai eis spartesniu zingsniu ne-

kaip ėjo. Ne yra gaila tokius visados pavadyti tikrais mylėtojais Tėvynės Lietuvos ir globėjais gerų darbų. Tegul jiems vieszi visad giedri gyvenimo diena!

Beje, negalima czion užtyleti, kad ir tarpe mūsų nors nedaugumo liet. biznierių randa si viens negražėlis koks ten Grabovski ir sztai, prie namo turinio prigulinczio Szneideriui isz Szenandorio prie pats elektrikinio kelio, styro atkiszta toblyczia su paraszu: Lithuanian Saloon M... Grabovski. Paraszas prie Lithuanian saloon iszrodo tartum kokio iszgamos, nės vietoje lietuviszkos pravardės kaipo pažymėjimui vertos yra grynai lenkiszkos pravardės paraszas.

Budami mes apdovanoti per žmones geros valios lietuvius o ir nekuriūs anglus, pasidrašinome atsilankyti ir pas poną Grabovskį, kurs isztiesią ranką laukia lietuviszko graszio, bet kad isz jo rankos apturėti ypatingai tautišką malonį, tai tada Grabovski esti szaltas.

Taip pat ir mums jisai buvo szaltas, nės nė 25c. nedovanojo. Taip, Dieve padėk, tegul taje paczia sparta plaukia p. Grabovskio pasisekimai, kokią jisai velyja lietuviystei.

Perstatydami mes visiems sąnariams draugystės labdaringumą gūdotinų lietuviszkių biznierių, iszskiriant poną Grabovskį, isztariame vardan Dr. T. M. nūszirdžiausią mūsų miesto biznieriams acziu.

Kalektoriai: Tamoszius Astramskas ir Jurgis Markevicze.

Nelaimė ant trukio.

Grūdžio 27 d. p. m. tarp 7 ir 8 adynų isz ryto atsitiko baisi nelaimė ant gelzkelio arti miesto Birmingham valstijoje Alabana. Nelaimė atsitiko ant tilto gelzkelio, zinomo po vardu Cahaba. Tiltas tasai tur suvirsz 1000 pėdų ilgio ir pertiestas ant szimto deszimts

pėdų gilumos, apaczia kurios sėta asztriais akmenimis. Pasazierinis trukis, kuris iszvaževo isz Birmingham'o ant 6 ad. ir 30 minutų iszryto su kelta deszimčių vaziūtojų, privaževęs prie virszui paminėto tilto, nupūlė nū rėlių, sulaužė tilto turėklus ir su visu smar kumu pūlė žemyn ant ūlų, tarp kurių pūtojo vandenys upės Cahabos. Kiek isztikro žmogystų užsimuszė, nežine isztikrujų. Apskaityta, kad suvirsz 20 vaziūtojų likosi už muszta, ir kelioliką mirtinai suzeista. Isz tarnų trukio tik tai vienas kurikas Sam Spencer, murinas, iszliko gyvu. Jisai, matydamas, kas nutiko, szoko nū lokomotivo ir įpūlė j upę, kur kokiu tai stebuklu likosi gyvu. Apart nusilauzimo rankos nieko daugiau nenukentėjo. Spencer iszlipęs ant kranto, leidosi bėgti prie artymiausios telegrapho stoties, idant dūti žinią, bet tame aplenkė jį tulas farmerys, kuris buvo liudinju patikusios nelaimės. Ant didesnės dar nelaimės radosi trukyje ugnis ir visi vagonai sudegė net iki vandeniui. Davus žinią į Birmingham'ą, pribuvo ant vietos nelaimės pagelbinis trukis, bet pirm negu tasai pribuvo, ugnis buvo padarius savo. Suzeistūsius skaitliuja 14 nuvezta į Birmingham'ą. Negyvų iszimta 20. Sprendžia, kad skaitlius nukentėjusių isznesza suvirsz 35 žmogystas. Tarp tų daugiausia buvo vargdieniai darbinjai su savo šeimynomis, važevusieji jieszkoti darbo, kasnelio dūnos.

Musu laikraszcziai.

1. „Nusidavimai apie evangelijos praplatinimą tarp žydų ir pagonų“ iszeina kas mėnū Karaliaucziuje nū 1832 m.

2. „Pasiuntinystės laiszkelis“ iszeina kelis kartus per metą Klaipėdoje (metas prasi-

dėjimo nepatirtas.)*

3. „Keleivis“ iszėjo kas nedėle Karaliaucziuje, nū 1 Liepos, 1849 iki 1880 metų, Kovo mėn.

4. „Lietuvninkų Paslas“ iszėjo 1863 m. Szilokarczemoje.

5. „Lietuviszka Ceitunga“, iszeina nū 1 Sausio 1878 m. Klaipėdoje; iszein kas nedėle.

6. „Tiesos Prietelis“ iszeina nū rudens 1879 m., ir nū 1 Balandžio 1882 m. tapo perkeistas vardas ant „Konzervatyvų draugystės laiszko“; iszeina kas nedėle Priekulėje.

7. „Keleivis“ iszeina ir Priekulėje kas nedėle, kaipo priedas „Konzervatyvų draugystės laiszko“.

8. „Lietuviszka Gazieta“ iszėjo 16 Ruggjutį, 1879 m. New York'e. Viso iszėjo 16 n.

9. „Keleivis“ iszėjo 1880 iki 1883 m. Ragainėje.

10. „Naujasis Keleivis“ paskiaus „Tilžės Keleiviu“ pramintas, iszeina nū 1880 m.; o nū Birzelio mėn. 1891 iszeina du kartu per nedėle Tilžėje.

11. „Pakajaus Paslas“ iszeina nū 1 Balandžio 1881 m. Rukūse, kas nedėle (viena pusė to laikraszczio yra vokiszka).

12. „Polytiszkas Laikraszcztis“ iszėjo 1882 m., kas nedėle, Ragainėje.

13. „Auszra“ pradėjo iszeisti Dr. J. Basanaviczius 1883 m. Kovo mėn. Ragainėje, kartą ant mėnesio, paskiaus Tilžėje iki 1886 m. Birzelio mėn. Viso iszėjo 40 num.

14. „Žiuronas“ iszėjo 1884 iki 1886 m. Karaliaucziuje, kas nedėle.

15. „Unija“ iszėjo 25 Spalinį 1884 iki 25 Balandžio 1885 m. Brooklyn'e, N. Y. Viso iszėjo 23 num.

16. „Lietuviszkas Balsas“ iszėjo Liepos mėn. 1885 m.

*) „Auszroje“ 1 num. 1883 m. prakalbojė Dr. Basanaviczius raszo apie „Lietuvninkų Prietelių“ kuris turėjas iszeiti 1848 m., bet kur, ta nėra žinoma.

New York'e paskiaus Shenandoah, Pa., regis iki 1888 m.

17. „*Nemuno Sargas*“ iszėjo 21 Grūdį 1885 iki 29 Rugsjuczio 1887 m. Tilžeje, kas nedėle.

18. „*Vienybė Lietuvniuku*“ iszeina nū 10 d. Vasario 1886 m. Plymouth, Pa., kas nedėle.

19. „*Garsas*“ iszėjo 17 Spalini 1886 iki 20 Rugsjuczio 1887 m. Tilžeje. Viso 13 num.

20. „*Liuteronas*“ iszėjo nū 1 Sausio 1886 metų, iki galo metų, Tilžeje.

21. „*Szviessa*“ iszėjo Rugsėjo mėn. 1887 m. iki Rugs. mėn. 1888 m., paskiaus vėl nū 1 Sausio 1890 m. iki Rugsjuczio mėnesiui, kartą ant mėn. Tilžeje.

22. „*Saulė*“ iszeina nū 1888 m. ir nū Rugsėjo 1896 m. du kartu per nedėle, Mahanoy City, Pa.

23. „*Varpas*“ iszeina nū 1 Sausio 1889 m. kas mėnū, Tilžeje.

24. „*Naujos Žinios*“ iszėjo 11 Grūdį 1889 m. iki Balandžio mėn. 1890 Ragainėje. Viso iszėjo 13 num.

25. „*Ukinikas*“ iszeina nū 1 Sausio 1890 m. Tilžeje, kartą ant mėn., o nū 1893 m. iszeina du kartu ant mėn. su vienu mėn. priedu.

26. „*Apžvalga*“ iszėjo nū 1 Sausio 1890 m. du kart per mėn., o 1896 m. tikt po kartą Tilžeje.

27. „*Nauja Lietuviszka Ceitunga*“ iszeina nū Grūdžio mėn. 1890 m. Tilžeje du kartu per nedėle.

28. „*Alyvu Lapai*“ iszėjo 1891 m. Priekulėje, paskiaus Tilžeje, kas nedėle.

29. „*Apszvieta*“ iszėjo 1892 ir 93 m. Tilžeje. Viso iszėjo 15 num.

30. „*Garsas*“ iszeina nū 13 Spalinio 1892 m., 1894 mete persikeitė ant: „*Garsas Lietuvių Amerikoje*“ iszeina kas nedėle, Shenandoah, Pa.

31. „*Lietuviszkas Darbinikas*“ iszėjo 1893 ir 94 m. regis

du kart ant mėn. Bitėnūse. Viso regis iszėjo apie 24 num. Priegtam iszėjo dar „*Tetutė*“ viso 13 num. ir vienas num. „*Nauja Auzra*“.

32. „*Nauja Gadyne*“ iszėjo rudenyj 1893 m. iki 13 d. Birzelio mėn. 1896 m. Scranton Pa.

33. „*Lietuva*“ iszeina nū rudenio 1893 m. kas nedėle; Chicago, Ill.

34. „*Naujorko lietuviszka gazieta*“ (akcionierių) iszėjo 1893. New York'e. Apie 7 nu.

35. „*Valtis*“ iszėjo 4 d. Balandžio 1894 m. iki 17 d. Balandžio 1895 m. Plymouth, Pa. kas nedėle.

36. „*Bostono lietuviszkas laikrasztis*“ iszėjo nū 2 Lapkr. 1895 m. Boston, Mass. Viso 7 num.

37. „*Tėvynė organas* „*Susivienijimo*“ iszeina nū 1 Sausio 1896 m. Plymouth, Pa., kartą ant mėn.

38. „*Tėvynės Sargas*“ iszeina nū 1 Sausio 1896 m. Tilžeje, kartą ant mėn.

39. „*Rytas*“ iszeina nū 27 Vasario 1896 m. Waterbury, Conn., kas nedėle.

40. „*Lietuvos Paslas*“ iszeina nū 1 Balandžio 1896 m. Tilžeje, kas nedėle.

41. „*Kardas*“ iszeina nū 2 Balandžio 1896 m. Baltimore, Md., kas nedėle.

42. „*Pensylvanijos Darbinikas*“ iszeina nū 21 Rugsjuczio 1896 m. Shenandoah, Pa., kas nedėle.

43. „*Lietuviszkas Laiszkas*“ iszeina nū 1 Lapkriczio 1896 m. Tilžeje, kas nedėle.

44. „*Lithuanian weekly magazine*“ — pasakos; iszeina nū 12 Lapkriczio 1896 m. Brooklyn'e, N. Y., kas nedėle.

Dabar iszeinantieje laikraszcziai yra szie:

1. „*Varpas*“ kartą per mėnesį.

2. „*Ukinikas*“ du kartu per mėnesį su vienu mėnesiniu priedu.

3. „*Vienybė Lietuvniuku*“ kas nedėle.

4. „*Lietuva*“ kas nedėle.

5. „*Garsas*“ kas nedėle.

6. „*Rytas*“ kas nedėle.

7. „*Kardas*“ kas nedėle.

8. „*Tėvynė*“ kartą per mėnesį.

9. „*Tėvynės Sargas*“ kartą per mėnesį.

10. „*Darbinikas*“ kas nedėle.

11. „*Saulė*“ du kartu per nedėle.

12. „*Lietuviszkas nedėlinis laikrasztis*“ — („*Lithuanian weekly magazine*“) kas nedėle.

Vokiszkoms literoms iszeina szie:

13. „*Nusidavimai apie evangelijos praplatinimą*“ kartą per mėnesį.

14. „*Pasiuntinystės laiszkelis*“ kas bertainys meto.

15. „*Lietuviszka Ceitunga*“ kas nedėle.

16. „*Nauja Lietuviszka Ceitunga*“ du kart per nedėle.

17. „*Lietuviszkas Laiszkas*“ kas nedėle.

18. „*Tilžės Keleivis*“ du kartu per nedėle.

19. „*Lietuvos Paslas*“ kas nedėle.

20. „*Konzervatyvų draugystės laiszkas*“ kas nedėle.

21. „*Keleivis*“ kas nedėle.

22. „*Pakajaus Paslas*“ kas nedėle.

F. Zambrukas.

Turtas ir laime.

Isz gudiszko.

(Tasa.)

Uzstojus dienai, kurioja turėjo but padarytos sutartuvės tarp Valerijos ir Samueliaus, grovas iszanksto pakilo ir nuvažėvo pas baroną Mavrikijū de-Goaejū, apekuną Antuanetos, ir papraszė jo, idant teiktusi leisti Antuanetą už jo sunaus. Nerekėjo ilgai apie tai kalbėtis, kadan-gi jūdu isz senėi buvo gerai pažystami. Bet ant patėmijimo barono link pasivedimo Rudolfo, grovas ne linksmi atsakė:

— Nesibijok, Mavrikijau, mudu jau iszsigydėva nū senos ligos. Tav, kaipo savo draugui ir krikszto tėvui Valerijos turiu viską iszpasakot.

Ir, ne slėpdamas nei mažiasio dalyko, iszpasakojo viskas sziomis dienomis nutiko.

— Mavrikijau, meldžiu a vaziūt sziądien pas mū ant pietų; tu krikszto tėvui Valerijos ir savo pribuvimui palinksmysi ją sziądien, laiki sutartuvių. Uzskai iszeis keturių ar penkių mėnesių p szliubui.

Linksmas, meilus veidas barono de-Goae persimainė.

— Asz suprautu viską, mano draugai, bet pasakau teisingai, kad jokio gailistavim tame ne gal but. Asz pažytu Samueliū, asz jį daug sikių macziau pas seserėną (jū du draugai isz universiteto jisai didei meilus ir tikrdzentelmanas; nieko jame rasi panaszio ant tos neuzkeczemos per mus rasos, isz kurios jisai paeina. Žinoma, p skirtas per jį mieris ne yra p girtinas, bet reikia ir tai neu mirszti, kad jis dēlei to visl savo iszszizada, kad tiktai gati didei mylimą merginą, dar tokį zemcziuagą kaip Valerijė... Žinoma, jisai neis mintingai elgesi, norėdam pasiekti tai.

— Neiszmintingai? — prarė piktai grovas, — groviede-M... ir sunus...

— Ne pyk, draugai, asz nau, kad labjau tavę piktitas, kad jisai yra zydas; kaip greit jisai stojasi krikszionimi, jisai paliauja bzydu. Bet mą rodos tu žin kad asz jokios svarbos nepdūdu nusianusiom tikybc kurios yra paremtos ant kdingų svajonių ir pilnos yvrių iszmislų, ir jos tur dvieta ir pirmą vieta tiki mui liberaliszkui ir philo piskui.

— Asz žinau, kad tu attas, Mavrikijau, ir labai

gailiu tavę.

— Atleisk, asz tikiu į aug-
ciausią esybę, į Sutvertoją
vieto; bet tasai amžinas Tė-
vas sutvėrė visus lygeis ir Ji-
si, sinoma, ne pagire berei-
mingų vaidų, kokius jo vai-
tai veda tarp savės, savmei-
škas egoizmas kurių priden-
omas vardu Jo tarnų. Bet
ana apie tai. Asz tiktai tiek
kau, kad jauna pora gyven-
siam sutikime ir laimėje,
tokio dabar pats nei nesitiki
gėt.

— Sziadien patsai pamaty-
ar yra nors dalelė teisybės
okios tavo vilties, — pratarė
grovas atsisveikindamas su ba-
ronu.

Žydas jaunikis.

Drauge, kelkis, jau ketures
amžsė, laikas rengtis, — kal-
bėjo Antuaneta, jau pasiren-
rus ant pietų. Valerije rusti
ulėjo ant kanapkos.

— Teisybę sakai, — pratarė
oldama ir dusaudama, — rei-
ka keltis. Meldžiu pasakyti
marfai, tegul parengė mą jų-
las drapanas; reikia buti trau-
e (žėlavoje), kada iszsižadu
avo vardo ir savo laimės.

Antuaneta palingavo tiktai
alva.

— Ne gal but, kad ir isztie-
tu nori priimti Samuelių
ip, kaip dabar iszsitarei. O
igu jis už tai iszsižadės tavės
panorės atmonyti, kas tada
as?

— Ne mislyju, kad jisai dė-
to turėtu užpykti; asz jam
kiau, kad neužkencziu jo
... jisai ne užpyko. Bet
ne noriu paardyt tavo lai-
su Rudolfu dėlei tokių nie-
; iszrink pati mą drapanas.

— Gerai; asz iszrenku bal-
ka nesenei prisiutė isz Pa-
niaus; balta parva taip gi
ankia traurą tiktai ne taip
dlę.

Valerije nesiprieszino tam
kada apsirengė, nuėjo abid-
vi į kambarį, prieinanti prie
svetainės. Valerije sėdosi į

minksztą sėdynę ir mislydama
kas zin apie ką, paszinėjo lau-
ge stovinczias kvietkas.

Grovas, dusaudamas vaiks-
cziojo po svetainę. Rudolfas
taip gi neiszrodė liuksmu.

— Rudolf, neiszdūk savo
neuzkentimo, — pratarė Antu-
aneta.

— Ak! kad asz galėcziau
nusukt sprandą tam žydūi, ta-
da bucziau linksmas, — mur-
mėjo sav Rudolfas, gniauzda-
mas kumszczias.

— O kur Valerije? — už-
klausė de Goae.

Antuaneta parodė ranka ant
durių kambario.

Pamatęs iszbalusią ir nusi-
minusę Valeriję baronas sus-
tojo ir palingavo galva. Kau-
ras ir drapana Valerijos api-
berta buvo lapeliais ir kviet-
kų žiedais.

— Tai tav! mieloji dukrelė,
ugi kum prasikalto tos nelai-
mingos kvietkelės? — jūkau-
damas iszsitare baronas.

Valerije greitai pakėlė akis;
jijė norėjo nusijūkti ir buvo
pakilus nū sėdynės, bet tūj ir
vėl sėdos, sudrebėjo ir pakelta
jos ranka nusileido: jijė isz-
girdo barszkėjimą karietos,
privaziavusios prie gonkų.

— Jisai, jisai, sykiu su tė-
vu de Rote, — pratarė Antua-
neta, prisiartinus prie lango.

— Isztikro, tikras aristokra-
tas, — jūkdamasi pratarė Ru-
dolfas, — pribuvo į paskirtą
laiką: lygei szeszios be penkių
minutų.

Tėvas de-Rote ir Samuelius
jėjo į svetainę. Abudu gro-
vai priėmė bankierių didei
meilei, bet padavime rankos
Samuelius jautė kokį tai szal-
tumą. Tiktai baronas de-
Goae, prisiartines, draugiszkai
paspaudė jo ranką.

— Sveikinu, jaunas mano
drauge, priimkite mano szį pa-
sveikinimą ir gerus linkėjimus.
Viskas kitaip stojosi. Priim-
kite tai, ko troszkote ir dūkite
laimę mano krikszto dukterei:
tegul viskas, kas seniau buvo,

bus užmirszta.

— Acziu jums už gerus lin-
kėjimus; asz szimtą syk dau-
giau branginu jūs sziadien.
Bet kur?...

Nutilo Samuelius ir apsidai-
rė aplinkui.

— Jijė czion, szitam kam-
baryje, — pratarė baronas.

— Eime!

Kunigas taip gi nematyda-
mas jos, buvo jau pirmiau nu-
ėjas į kambarį.

— Kur gi tas tikėjimas, —
tarė pasznabzdom, pamatęs
taip nusiminusę: — kur tas
džiaugsmas, kokį tikėjausi ras-
ti? Pakelkite galvą; dukter
mano, ir atmykite, kad turite
but pagelbinjke mano darbe
priėmimo į prieglobstį mūsų
szvento tikėjimo duszios, jau
pradedanczios suprasti mokslą
Kristaus. Kaip greit jisai ap-
sikriksztyt, tai...

Nutilo kunigas, pamatęs Sa-
muelių įeinantį kartu su baro-
nu. Jisai ranka davė zenklą
prisiartyt Samueliui, paėmė
ranką Valerijos ir, padėjas ant
rankos Samueliaus, pratarė:

— Dukter mano, priimkite
vyrą, kurį iszrinko jums Die-
vas. Lai palaimin Jisai tą
ryszį!

Žodziai kunigo, ar syla akių
Samuelius privertė Valeriję
pakelti savo akis ir, susitikus
su akimis Samueliaus, parau-
donavo ir papraszė jį sėstis.

Dabar prisiartino baronas,
pabucziaavo savo krikszto duk-
terį, sėdosi arti jiedviejų ir už
vedė kalbą apie paszalinius
dalykus. Rudolfas ir Antua-
neta taip gi prie jų kalbos pri-
sidėjo; bet tėvas de-Rote nuė-
jo pas seną grovą, kuris liko
svetainėje.

Neuzilgo papraszė ant pietų
ir visiem kas tai lengviau pa-
sirodė. Baronas greitai paki-
lo, Rudolfas su Antuaneta
taip gi paskui jį atsistojo ir
visi iszėjo. Liko ant Valan-
dos tiktai Valerije ir Samue-
lius. Jisai padavė ranką Va-
lerijai, ir kada ji pakilo, abu-

du iszėjo.

Vėlam vakare visi iszsiskirs-
tė, ir Samuelius jautėsi laimin-
gu, kaip dar niekad nebuvo.
Samuelius jautė, kad ne labai
meilei jis buvo priimtas ir ki-
tas gal but atsisakęs nū visko;
bet jisai pasirįzo pergaleti ir
nukęsti viską. Idant neįsi-
priklinti labai, tankiau atsi-
kalbėdavo nū užpraszymų, ir
tiktai už dviejų ar trijų dienų
atsilankydavo pas grovus de-
M..., ir kaip apsiėjimu, taip
lygei ir kalba stengėsi įtikti
Valerijai. Diena už dienos
Valerije pradėjo sąjausti jam
ir rodėsi linksmesnė kada jisai
atsilankydavo. Vieną kartą,
kada jisai rado Valeriją gra-
jijant ant partapijono, jijė pa-
praszė, idant ir jisai ką nors
pagrajintų; jisai iszpildė už-
praszymą ir grajijo kaipo tik-
ras artistas. Valerija, užgau-
ta, nusijūkė linksmai ir drau-
giszkaai dėkavojo jam. Senas
grovas, kaipogi ir Rudolfas
nū to laik pradėjo suvis kitaip
ziurėt ant Samueliaus. O vie-
ną kartą senas grovas praszė:

Jisai didesnį tur talentą, ne-
gu asz mislyjau!

Tėvas de-Rote neperstojo
gyręs savo mokintinį; o Antu-
aneta, pritardama liberalisz-
kom idėjom savo apekuno,
jautė drutą prisiriszimą prie
Samueliaus. Ir užtėmyjus,
kad Valerija pradeda ilgėti
Samueliaus ir tankiai žiuri į
laikrodėlį, laukdama jo, pri-
žadėtoje valandoje, džiaugėsi
isz szirdies.

Linksmos dienos Geguzės
mėnesio jau artinosi ir grovai
de-M... nutarė iszvaziūti į
kaimą, kur ne taip tankiai at-
silankys žmonės su paszalinais
reikalais. Kaipogi zemės Sa-
mueliaus rubežiavo su grovų,
Valerije praszė jį Samuelių,
kad tenai galės tankiau maty-
tis. Samuelius dėkavojo už
tokį prilankumą ir prisizadėjo
pasinaudoti isz tokio jos pave-
lijimo.

(Toliaus bus)

Nauja Lietuva

mįslinama sutverti Kanadoje.

Winnipeg, 25. Juli 1896.

Garbingas prieteliau!

Isz szitos tolybės atsimenu tavę ir jeib ne per drąsai artyn žengečiau, tai sakau, pasivelyjau savyj' tav gromatėlę raszyti.

Žinau, kaip tav Lietuvos vėnybė bei sulaikymas mūsų motiniskos kalbos prie szirdies guli. Todėl ir asz tam pritardamas ir tavo rodas pasekdamas, kaip tav jau senei žinoma, už sulaikimą mūsų motiniskos kalbos taipojau rūpinūsi.

Kalbėjau vakar su valdžios agentu, ponu Carsten ezionai apie gruntavojimą naujos Lietuvos Kanadoje ir ponas Carsten dumojo, kad tas žemės sklypas, kursai ant 45 grodo guli, nū pietų prie žemės Minesota rubežiūja ir nū sziaurės pusės su marėmis „Lake of the Woode“ aplenkta yra, butu naujai Lietuvai labai pritinka, jei tikt lietuviai to norėtu.

Todėl mieli broliai, meldžiu raszykit iki valdžios agento pono Hugo C. Carsten, Immigration Office in Winnipeg, Manitoba Kanada. Kad jus prie gruntavojimo naujos Lietuvos Kanadoje savo pritarimą dūdat, tad' praszykit, kad mane siųstu tą žemės kampą isztardinėti, ba tas lietuvnikams ir pritinkas butu. Jei ne ezion, tai dar randas tokių 15 mylių sziaurėslink ant rytinio kraszto žemės Winnipeg Lake didzios plynės pievų bei gerų laukų, kur taipojau galėtum didį žemės sklypą gauti ant gruntavojimo naujos Lietuvos.

Sziczion yra baisiai didi Prerija, labai graži vieta. Laukinės lelijos, rozės, regelkės, baltieji bei raudonieji dobilai bei vikei vietose iki per žmogaus augštumą iszaugę yra. Czion auga cėdrų bei mahagonių medzei, turkiskie.

jie kviečiai, o neretai randasi ir vynkalnių.

Visoje Kanadoje pažįstu apie 70 lietuviszkų szeimynų kurie szen ir ten iszsisklaide gyvena. Bet pažįstu apie 500 szeimynų tėviszkėj' kurie visi meilyja į Kanadą iszlėkti. Ak, kaip gražu tai butu, kad tūs visus asz galėčiau ant vienos vietos surinkti. — Jau ir daug truso bei raszty esmi dėl to gruntavojimo naujos Lietuvos prismeigę, todėl meldžiu ir tavę, pritart man ir raszty, nesa tu permanai geriaus už visus kitus. Minėtas pons Carsten kozną vokiszka gromatą perstato ir į tikraję vietą padūd.

Jeit tu ką daugiau apie Kanadą patirti norėtumei tai asz visados esmi gatavas, tav ant kožno klausymo szirdingą atsiliepiamą dūti. Meldžiu, atrasztyt man kūveikiausei, nesa tavo gromatos man labai brangios. — M. Petereitis.

(„N. I. Ceitunga“ N. 65)

Klaidu ataisa.

No. 50 „Vienybės“ ant puslapio 604, pakvitavonėse St. George Lithuanian society Union City užmokėta ne \$ 1 bet \$ 2; J. Pruselaitis-gi yra davęs ne \$ 2 bet tiktai \$ 1.

Adresai

Centralizzkų virszinjkų draug. „Tėvynės Mylėtojų“.

Prezidentas

J. Kazakevycze Box 391 Hazleton, Pa.

Kasierius

J. Miliauckas, 308 W. Centre str. Mahanoy City, Pa.

Sekretorius

P. Mikolainis Bx. 52 Thorp, Wis.

Apdirbėjas

T. Astramskus Bx. 200 Minersville, Pa.

Apgarsinimai.

Labai pigai parsidūda farmą turinti 48 akrus žemės. Prie farmos puikus sodas; trobos taip-gi dar geros. Jei nori pirkt kreipkis pas

James Beacham

Photographer

Plymouth, Pa.

Kalnine Jieva.

Senųjų Prusų Joninių pasaka.

(Isz „Tiltės Keleivio“ kalendoriaus 1897 metui.)

Per dides girias, Lietuvą ir Prusus dengianczias, teka senasis Nemunas, savo sriovę į mares varydams, pasidididams per Jurę po deszinei ir Szeszupę po kairei, kuria buvo galima iki Lazdėnų bažnytkiemio su valczia įžegliūti. Lazdėnų kietas giriasi, jau pirm kryziokų atsibastymo tenai stovėjęs. Ne toli po deszinei yra girioje nū pusantro szimto pėdų augsztas ir ant Szeszupės statei nugriuvęs pilekalis. Ant jo kitados yra pilis stovėjusi, kurios dabar nė zenklo nėra; yra tiktai dūbė panaszi sugriuvusiam szuliniui, paženklinanti tą vietą.

Ilgus laikus bijojo žmonės tą pilekalnį užgauti ir keilei-vei tada atsikvėpdavo, kad jie jau pro tą prakeiktą kalną buvo praėję. Nės isz senų laikų buvo pasakojama, kad pro szalį einantieji kartais buvo sugaunami ir į pilekalnį įvedami, ten prie darbo privercziami ir vos ne vos vėl iszleidziami buvę.

Kiekvienas kudikis zino ten papasakoti, kad ant to kalno pilis ne kryziokų sugriauta tapusi, bet su viena labai gražia karalaite bei visais jos turtais tenai nugrimzdusi. Karalaite laukia vis iszliūsavimo. Drąsus jaunikaicziai ir buklos zyniai esą mėginę į tą kalną įsikasti, bet vis dovanai.

Priesz Jonines tą vakarą mėgdavo tenai lietuviai Jonines szvęsti, kaip kad sziadien ant Rambynkalnio.

Kaip ateidavo vakaras priesz Jonines, tai kad ir didziausias darbas, buvo padėtas į szalį ir jau szvencziamos Joninės; nės pagal senovės paprotį, kuris butų neszventęs, tai tam Perkunas butų atkerszijas; o ir krikszczionystei jau iszsiplėtus Lietuvoje kaipo ir dabar dar nepasiliové Joninių paprotys. Pirm pietų eidavo į bažnyczia. Po pietų ējo jauni ir seni pasipūszę į girią bei laukus „Jono žoles“ (Joninę — Did. Lietuvoje vadina „kupūle“) rinkti. Vakare turėjo ant visų durių kryzius užrasztytas buti bei visoki rykai, spatai, kirviai, grėbliai, dalgiai kryziumi prie namų durių suguldomi.

Ant virsziaus kalno jaunieji sukurdavo ugnį, o vaikai prineszdavo ugnakuro. Pulkais susisėdę jauni bei seni pasakodavosi prie ugnies senovės atsitikimus, apie buvusę garbę jų tėvų. Smalinę baczką su sziaudais apvynioję uždegdavo ir paleisdavo deganczia pakalniui upėn ristas. Kiti plaukiojo laivelius ant vandens ir szaudydavo linksmybės szuvius.

Jieva budama dar 12 metų buvo jau prisiklausiusi nū savo mocziutės, kad kerdzius isz žingeidumo buvo į aną dūbę ant pilekalnio įėjęs ir dideme persigandime isz jos iszsprudęs, jog po to visi laikę jį už umūse suklydusį. Jį ant to kalno daugiau niekaip nebuvo galima užvadinti. Vieną kartą jo ponas su prievarta jį užvarė ant kalno, ir kerdzius nū tada isznyko; tiktai jo kepurę rado szale anos dūbės.

Jieva gerai žinojo tą skylę ant kalno, bet jai rodėsi negalima esant ten žmogui įlysti. Dėl žingeidumo pasislėpusi Jieva nū mocziutės ir taikėsi prie anos skylės. Akyvai krumus nū dūbės atsklėsdama, pamatė jį ne dūbę, bet jūdus varatus atvirus ir už jų taką paziulnei į kalną, į iszsziojusę gilybę. Ji nori bėgti; ale tampa nematomų rankų nutveriami ir laikoma bei girdi trubų balsą, ginklų tarszkėjimą ir aidą sal-

džios giesmės. Jieva rankoje laikydama Joninę, paleidžia atlenktūsius krumus ir įein į tą požeminį taką, ir pasijunt esanti didžioje svetlyčioje, labai išpūštoje. Su nusistebėjimu mato ji pulkus lietuviskų karžygių su apdegusiais veidais, lininėse sermėgose be rankovių, su ploszcziais iš storo milo, su naginėms iš nedirbtos skuros, rankose kirvius bei ragotines neszinus. Pirm jų plesdeno vėliava iš balto audimo su paveikslais jų dievų: Perkuno, Pikoliaus ir Patrimpo. Paskui jų sekė szarvoti kryžiokai po ilgais baltais ploszcziais su jųdu kryžiumi.

Tiems praėjus ir į tamsumą nusitraukus, pamatė Jieva skaisčią szviesą pro kitas duris. Ji artinosi ir pamatė kitą svetlyčią su sidabro liktoriais ir saldžiu kvapu ir įėjo į ją. Viename kampe sėdėjo ant meskų kailių senas lietuvis su ilga žila barzda, apsisiautęs su kunjgiszka skraiste ir krivule rankoje.

To išsigandusi ir atgal eiti norėdama pamato ji kitam kraszte svetlyčios neapsakomai gražią karalaitę szviesybės rubūse ant auksinės kedės sėdincią. Ant kelių turėjo arpa, kurią su pirsštais užgavusi, stebuklingai gražų giesmės balsą išgavo. Balsas buvo toks jau, kaip Jieva jį už angos girdėjusi buvo. Ji giedojo.

„Kur dingo žemė mano linksmybės?
„Kur dingo szirdys czystosios vienybės?
„Kada ben iszausz szviesa drąsei mano?
„Szviesa į vienybę, parneszti linksmybę. ir tt.

Taip giedojusi pamojo gražioji karalaitė nusigandusiai Jievai artyn ateiti. Toji išvydusi aną aukso retėžiais ant rankų ir kojų bei prirakytą prie aslos, sustojo didžiame izgastyje.

— „Eik artyn, vaikeli, eik nesibijok! Asz esmi krikszczionka kaip ir tu. Sziađien yra turbūt Joninių vakaras, kad tu galėjai į kalną įeiti?“

— „Taip, mes szvenceziame ant žemės Jonines“, — atsakė Jieva.

— „Tai asz matau, — pradėjo gražioji karalaitė toliaus kalbėti, — tą asz matau ant kvietkos tavo rankoje. Tai yra ziedai Joninės. Tie pražydi tikt Joninių naktyje tarp 11 bei 12 valandos ir tikt su jų pagelba trėpėjai atvirus vartus bei tavo įėjimą į szį prakeiktą kalną. Berods ne kiekviens suranda tą brangiąją kvietkelę, kurią tu savo rankoje turi, bet tikt, kas czystas, nekaltas, tikintis ir tikras Dievo kudikis yra, tas tegal tą kvietkelę atrasti. Bet dabar atėik pas mane ir užgawk su taja kvietka (Jonine) mano panczius, tai asz nū jų nors szia naktį liūsa busiu!“

Jieva padarė, kaip jai buvo sakyta. Ji užgavo su Jonine į panczius ir tie nukrito tarszkėdami nū karalaitės rankų bei kojų. Išsigandęs paszoko senasis žilis iš ano kampo, bet karalaitėi vėl kankles zaidziant, jis užmigo, ir Jievai jį su Jonine užgavus, jis kietai įmigo.

Dabar omė karalaitė Jievą už rankos, išvadziojo ją po visą pateminę pilį ir parodė visą savo garbę bei pasakojo jai, koku budu ji czionai pateko, sakydami:

— „Esu duktė stiprio lietuvių karaliaus. Szita pilis buvo mano tėvo. Czion gyvenau asz visūmet su mano tar-naitėmis. Tykas ramumas vieszpatavo szitoje pilyje ir ją apriezczianczioja girioje. Kitur karėms bevėtravojant, czionai bitės zimzodamos po girias suneszdavo be gaiszinimo saldų

medų szaltai žiemai. Be baidymo laikėsi briedžiai mano giriose ir elnei poromis jieszkojo sav peną. Ramias ir gražias dienas esu czion perleidusi. Saldžiai sapnūdavau ant žalios žolės ir minksztų samanų atsiguldama ir neszėliu Kremezynūgių medžio užsiklodama, kurį krikszczionys szv. Jono krauju vadin, ir po pavėsiu purpurinio szeimedžio, po kuriūmi asz pirma kaip stabmeldė-Kaukams aukavusi esmi, jeib jie kaimynų javus į mūsų skunes suvilktu bei nū ugnies dabotu.

„Bet vieną kartą buvo kryžiokai ir į mūsų girią įsiveržę, užmuszė mūsų karžygius, susigandė mūsų moteris ir laikė jas aukai savo geidulių! Jie atsiuntė mums krikszczioniszkių kunjgų, kurie mus vertė, jų tikėjimą priimti. Man patiko jų tikėjimas ir asz jį priėmiau, mano senovės paproczių nusibodus budama.

„Bet karo laimė yra persikeiczianti. Parėjo mano tėvas su dide kariūmene ir iszujų kryžiokus bei užmuszė jų kunjgus. Moters tapo vėl prie senojo tikėjimo sugražintos. Bet asz stovėjau nepajudinama naujame tikėjime. Dėlto padavė mane tėvas stabmeldzių kunjgams, žyniams, ant kankinimo bei atvertimo į senąjį tikėjimą. Ale jam tai nepasisekė. Todėl prakeikė jisai mane apleisdamas su pikecziausia žynysta. Žemė sudrebėjo ir smarkioje perkunijoje atsiverė szis kalnas ir prarijo pilį su visu kūmi. Jau daug szimtmezių praėjo kaip mes gyvename czionai tarp szeszėlių užmusztųjų lietuvių bei kryžiokų. Nės žynys buvo tokį prakeikimą isztaręs, kurį ne jis pats atitaisyti negalėjo.

„Kaip ant žemės, taip ir czia slapybėje, stengiasi mane nū krikszczionystės atitraukti. Bet asz atsiginu jį su giesmėmis krikszczioniszkių psalmių. Asz galiu iš szio paojumo bei prakeikimo iszliūsūta buti vien tikt per iszkėlimą mano didžio turto, kurs sziczion po svetlyčia pakastas yra ir kuris mano iszgelbėtojui už jo trusą turi tekti. Taip yra Laima nulėmusi.

— „Bet eikszią tolyn — tarė karalaitė.

Ji įvedė Jievą į kitą svetlyčią. Ta buvo tuszczia. Bet prie sienų abiejose pusėse svetlyčios stovėjo po vieną karžygi.

— „Mano tėvas netikėjo kryžiokus atėjus esant, ir mums evangeliją atneszusius. Pagal jo nūmonę buvo jie atėję plėszt ir vogt, žemę ir žmones po savim gauti ir jų verginiais padaryti, bei mūsų turtus ir girias pasisaviti. Todėl jis keletą pilių nū kryžiokų atimdamas yra visą auksą bei auksinius ir sidabrinus rykus bei žemeziugus, kuriūs kryžiokai susiplėsžę buv, atėmęs ir po szia svetlyčia pakasęs. Szia lu karėje nužarinti karžygiai turi tą turtą sergėti. Žiurėk į jųdviejų ragotines. Jūdu abu rodo į vieną vietą svetlyčioje kur guli turtai. Ateik rytoj su savo tėvu czionai. Tavo kvietka Joninė skinta dvyliktoje adynoje atvers judviem pilies vartus. Mano laikas yra jau praszokęs ir asz turiu grįžti prie mano retezių. Eik tūmi taku, o iszeisi per angą. Imk szia kvietką iš požeminio darzo draugia per liudinją, tavę czionai buvusią, idant jie tavim tikėtu. Vartok paskui tūs turtus protingai, kad jie tav ant naudos butų ir į prakeikimą nepavirs-tu. Atsimk ir ant manęs bei melskis už manę, idant mano slogintoji dvase kartą atsilsj apturėtu.“

Su szitais zodžiais palydėjo karalaitė Jievą iki tako svietan link ir isznyko iš jos akių. Jieva iszėjo lyg miegodama iš pilies kalne, Lazdėnų baznyczios laikrodžiui pirmą valandą muszant. —

Mocziutė visai nepatėmijo kad Jievos nebuvo. Ji laukė Joninių šventės vyriausio džiaugsmo. Paskui pamojo Jievos tėvui — eiti. Abudu atsitolino slaptai nū pulko. Mocziutei iš kaimyno daržo aržūlu lapus beskinant, Jievos tėvas ėjo ant kaimyno dirvos. Nė žodžio nekalbėdamas ir peszė iš kiekvieno dirvos kampo po saują žolės, idant idėtu bent po kiek į ėdžių kampus savo tvartūse. Mocziutė virino aržūlų lapus ir išplikino visus pienpūdžius su tūmi tikėjimu, kad per visą metą kaimynų pienu, grietinę ir sviestą įgausenti.

Jūdviem tai atlikus, vėl sugrįžo prie kitų sveczių ant kalno. Nės ta žynystė turėjo būti atliekama Joninių dvyliktoje valandoje, nės antraip, tai be pasekmės yra visas darbas. Ugnims beiszgestant, pasigedo mocziutė Jievos. Mocziutė su tėvu visur jos išjieszkojo, bet neradę, nuliudę grįžo namon. Su syk išgirdo jūdu Jievos balsą, kaip ji iš krumų iszlindo.

Jūdu didei nusidyvyjo, kaip Jieva papasakojo kur ji yra buvusi ir ką macziusi. Matydami Jievos rankoje pažeminę kvietką, tikėjo jos žodžiams. Tėvas butų tūjaus lindęs į kalną tūs turtus parsineszti jei nebutų bijojęs kad su požemimis galybėmis nereikia baikauti.

Kaip pamažu slinko tėvui ir mocziutei tos valandos iki vakarui, kaip pamaži ėjo jų saulinis laikrodys, jog jūdu to pusnackzio niekaip sulaukti negalėjo. Jievai taip pat pailgo laukti. Ji nemislyjo apie aną turtą, bet tiktai apie gražiąją karalaitę.

Galiausiai prisiartino laikas į kalną lysti.

Jieva, su kvietka karalaitės ir Jonine rankoje ėjo pirmą, o tėvas paskui ją. Jieva ėjo be baimės ir ragino savo tėvą, drąsiai eiti, kaip ji baimė kartais apimdavo. Ypacziai jis nusi-gando, požeminius lietuvų karžygius bei kryžiokus pamatęs. Dabar jūdu buvo jau svetlyczioje. Jieva tėvui parodžius, kur jis turi kasti, pati nuėjo pas karalaitę, jai praneszti josios izliūsavimą arti esant. Per užgavimą su Jonine nukrito vėl retėžiai nū rankų ir kojų karalaitės, jūdvi užmigdino vėl kampe senąjį žynį ir skubinosi prie turto.

Tėvas buvo turtą užėjęs. Su pilnomis akimis godo žvelgė jis ant pinigų skrynioje ir nū czia negalėjo jų nukreipti, norint ji karalaitė didei ragino skubintis. „Tūjaus musz vieną; o jeigu mes iki tolei ne eisime iš kalno, tai esame visi amžinai prazuve“.

Galiausiai iszsimudrino tėvas, uždengė skrynę ir vilko ją prie angos. Bet czia jis dar norėjo persitikrinti, ar jis bundas ir ne sapnūjas. Jis negana bojo ant raginimų karalaitės bei Jievos. Jūdvi buvo didziame rupestyje, dėl pasivėlinimo, taip nusigandusios, jog vos pastovėti galėjo. Jūdvi prisiglaudė prie tėvo szaukdamos: „Skubinkis greitai! nės laikrodžio kugis iszsikėlė jau ant muszimo!“ Bet jis nesuspėjo pinigų skrynę bei abidvi mergaites iš kalno laiku iszneszti. Bailės prakaitas ji iszplylė — dar viena akies mirksnį jis silyjosi — laikrodys muszė. — tėvas nusikratė su iszgascziu abidvi mergaites prie jo prisiglauduses ir iszvilko su paskutine syla skrynę per slenkstį.

Su traszkėjimu užsivėrė durys. Smarki perkunija nuskaubėjo per visą kalną ir tėvas girdėjo Jievą su karalaitė kalne szaukiant: „Dievas perkunas įgėlė mus!“ Tai buvo viskas ką tėvas girdėjo. Jis apalpo ir parpūlė szale savo laimėtojo turto. Ant rytojaus atrado ji kaimynai pas dūbę ant kalno pusgyvį begulint ir szale jo skrynę su eglių czyczkomis

ir spygliais bei medžių lapais pripildytą.

Pasigailėdami jo parneszė namon, kur jis vėl atsigavo. Jo pirmasis žvilgis buvo į skrynę, jis iš kalno buvo iszsivilkęs. Pamatęs joje niekus, atsiminęs praėjusios nakties iszgastį bei likusę kalne savo dukterį, iszėjo jis iš proto ir nieko daugiau nekalbėjo, kaip tiktai paskiausei girdėtus žodžius: Dievas perkunas įgėlė mus!

Daug metų buvo anas tėvas Joninių vakare ant kalno darbūjantis matomas. Nieks jo neatbojo, kol kartą jo lavoną iš Szeszupės isztraukė.

Iszleistuvės.

Anūmet penkios bezdžionkės lydėjo
Iszvaziūjentį asilą į svieta;
Vienai iš anų net szirdisvildėjo,
Aszaroms veidą turėjo aplieta.
Ramino ją asil's kaip tikt galėjo,
Aszaras nū veido ūdega szlūstė,
O kad apalpus ant žemės gulėjo,
Žiurėdams ar gyva, sznervėmis ūstė.
Oi! koks ten truckszmas tarp bezdžionkų buvo,
Kad iš gailesties ji merdėt pradėjo,
O kad ne poilgo ir antra griuvo,
Tai ir pats asil's didei sudrebėjo.
Isznesztos tacziaus ant oro atgijo.
Praėjus baimei asil's atsigavo,
Tartum sav žiurkę nū szirdies nuvijo,
Visoms pasakęs sudiev! iszvaževo.
Bet vargszas sviete ne ilgai užtruko:
Pora sąvaiczių vos nevos praėjo,
Kaip tikt beregi, jis vėl atsibruko
Ir su bezdžionkėm's vėl saldžiai kalbėjo.
O meile szventa! tu szirdies karsztybe!
Vandenys tavę užliet nevalioja;
Tvariniai tavo suriszti galybe,
Be tavės nerimsta verke, vaitoja.
Erszkėczius minti pasitaisę buvo
Jeib tikt prie tavės arcziau prieti,
Ramybė szirdyje jų ne užkliuvo,
Jeigu ne gauna su tavym sueiti.
O meile! meile! tu pajiega dvasios!
Versmė gerumo! tu paszalpos branda!
Szeszėlyje tavo duszelės tosios
Mielaszirdystę ir prieglobstį randa.

Bitinėlis.

Gromatnyozia.

P. J. P. iš Scranton, Pa. Dar Istorija Lietuvos ne suvis pabaigta į knigą spaudyt; už poros nedėlių bus gatava. Tamista teiks is taip gi praneszti ir aniems savo draugams idant palukėtu kiek. Apie tolesnę tąsą Istorijos dar nieko dabar negalime pasakyti. Meldzeme palukėti.

Užmokėjo už laikraštį. "VIENYBE LIETUVNIKU".

Table listing names and amounts for subscription payments, including T. Burdulis Plymouth \$2.00, F. Semon Englewood \$1.00, etc.

Didelis Balius.

Draug. Szv. Mykolo isz Wilkes-Barre, Pa. renge balių ant 19 d. Saussio 1897 m. ant sülės Landmesser's. Kaip vietiniai, taip ir isz apliukinių teiksitis pributi ant mineto balius: vyrai ir merginos, bei apsidegę. Muzykė bus konogeriausia ir grajja yvairius szokius. Prasidės vakare ir trauksis ko vėliau. Balins pripūla Utarnjko vakarą. Tikietas vyrams tiktai 25 c., merginos už dyką galateit.

Visus meilingai užpraszo

Komitetas.

Naujos kningos.

Iszėjo isz po spaudos naujos kningos: Istorija Suvienytų Valstijų Amerikos; nū atradimo, ir da priesz atradimą jos, iki sziaudieniniam laikui; drauge Konstitucija Suvienytų Valst. ir deklaracije neprigulmystės. Kniga szti tur 364 puslapius. Kasztūja tiktai vienas doleris.

Ir antra kniga. Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Kniga turi 255 puslapius. Kasztūja 75 c.

Kas malonės įgauti kurę nors isz szių knių, teiks is kreiptis ant szio adreso: Mr. J. Pauksztis Box 1018 Plymouth, Pa.

Lenkiskos knygos

maldų, pargabentos isz užmarės.

Gauamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożenstw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Górzkić żali i psalmów \$1.50. Złoty Oltarz czyli zbiór nabożenstw dla chrześcian i katolików \$1.30. Oltarzyk czyli zbiór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c. Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c. Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Kningos

pargabentos isz užmarės:

Maldų kningos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbū 2.00 iki 3.00. Garbe Dievuj ant auksztybės " " " \$1.50. Balsas Batandėlės 1.25c., 1.50c. ir 2.00c. Kniga giesmių arba Kanticzkos " 75c. 150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikalo kanticzkų 75c.

Istoriskos dvasiskos italpos kningos,

Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c. Istorija seno ir naujo Istatymo su abrozėl. 15c. Istorija seno Istatymo " " " 25c. Gyvenimas Marijos " " " 20c. Menno szwencziiausios Marijos Panos Soplej Motyns Dievo " " " 20c. Szvangelijos supuikels apdarais 1.00c. Gyvenimaj Szwontuju, ant visų metų kożnos dienos, pirma, antra, trecziā ketvirta ir penkta dalls nū kożnā dalį po " " " 65c. Gyvenimas szv. Benedikto Labro " " " 10c. Stobuktai Dievo Szwencz. Sakramente 40c.

Istoriskos kningos svietiskos italpos.

Istorija Lietuvos " " " 30c. Trumpa senovės Lietuvų istorija 10c. Apliukrasztis kun. Petravyziiaus i Vilniaus

Table listing various books and their prices, including 'džiakonystės kuningus 1870 m.', 'Už ką mes lenkams turime būti dėkingi arba nardėktingi', 'Žiponas bei žiponė', etc.

Knigos poetiskos.

Table listing poetic books and their prices, including 'Senkams Jurgis', 'Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvų gyvenimo', 'Dūnelaizto pavasario linksmybės', etc.

Apsysakos.

Table listing review books and their prices, including 'Palangos Juze, linksmi skaitymai', 'Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvų gyvenimo', 'Historije apie gražų Mageloną, dukterį karaliaus isz Napolio ir apie Petrą kareivį', etc.

Moksliskie rankvedžiai ir kitokios kningos

Table listing educational and other books and their prices, including 'Kniga dėl iszai mokimo viasvietinės kalbos 15', 'Aplie buvimą Dievo " " " 5c.', 'Griėsznikas priverstas metavotis " " " 15c.', etc.

Table listing books and their prices, including 'kaip labai svieta slogina maskolių valdžia 5c.', 'Aplie Dangu 5c.', 'Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szaina 10c.', etc.

Ivairios dvasiskos kningos,

Table listing various spiritual books and their prices, including 'Pamokslai ant didžiųjų metinių szwenczių ir di džiulos nedėlios, 50c.', 'Tlosos Žodžei, 35c.', 'Filiotas arba kelias i maldingą gyvenimą 50c.', etc.

Notos dėl partapijono.

Table listing notes for church services and their prices, including 'Varpelis [valcas] 30c.', 'Dėdienė [polka] 30c.', 'Sudiev [mazurka] 40c.', etc.

Paveikslai [abrozai].

Table listing illustrations and their prices, including 'Kražių skerdynė 50c.', 'Paveikslas Gedimino 30c.', 'Paveikslas Vytauto 25c.', etc.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Table listing books from the printing house and their prices, including 'Lietuvos Istorija, nū seniausių gadynių iki Gedimino D. L. K., paraazyta 1860 m.', 'Simano Daukanto. Kniga pirma, gaunama už 1,50c.', 'Budus Senovės Lietuvų Kalbėnų ir Žemalčių paraazytas Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.', etc.